

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 30 stycznia 2001 r.

Nr 6

TREŚĆ:

Poz.:

UMOWA MIĘDZYNARODOWA

- 52 — Protokół o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki, sporządzony w Madrycie dnia 4 października 1991 r. 345
- 53 — Oświadczenie rządowe z dnia 12 października 2000 r. w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Protokołu o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki, sporządzonego w Madrycie dnia 4 października 1991 r. 392

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

- 54 — z dnia 16 stycznia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy — Ordynacja podatkowa 393

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

- 55 — z dnia 24 stycznia 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadania statutu Głównemu Urzędowi Geodezji i Kartografii 396

OBWIESZCZENIE

- 56 — Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 stycznia 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu 396

52

PROTOKÓŁ

o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki,

sporządzony w Madrycie dnia 4 października 1991 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 4 października 1991 r. został sporządzony w Madrycie Protokół o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki w następującym brzmieniu:

Przekład

PROTOKÓŁ

PROTOCOL

o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki

on environmental protection to the Antarctic Treaty

Preambuła

Preamble

Państwa-Strony niniejszego protokołu do Układu w sprawie Antarktyki, zwane dalej Stronami;

The States Parties to this Protocol to the Antarctic Treaty, hereinafter referred to as the Parties,

przekonane o konieczności zwiększenia ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów;

Convinced of the need to enhance the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;

przekonane o konieczności umocnienia systemu Układu w sprawie Antarktyki w taki sposób, aby Antarktyka zawsze w przyszłości używana była wyłącznie w celach pokojowych i nie stała się sceną lub przedmiotem sporów międzynarodowych;

Convinced of the need to strengthen the Antarctic Treaty system so as to ensure that Antarctica shall continue forever to be used exclusively for peaceful purposes and shall not become the scene or object of international discord;

biorąc pod uwagę specjalny prawny i polityczny status Antarktyki oraz szczególną odpowiedzialność

Bearing in mind the special legal and political status of Antarctica and the special responsibility of

Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki w zakresie zapewnienia, aby wszelka działalność w Antarktyce była zgodna z celami i zasadami tego układu;

powołując się na określenie Antarktyki jako Obszaru Specjalnie Chronionego i na inne środki przyjęte w ramach systemu Układu w sprawie Antarktyki w celu ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów;

uznając nadal, że Antarktyka stwarza unikalne możliwości dla naukowego monitorowania i poznawania procesów mających zarówno globalne, jak i regionalne znaczenie;

potwierdzając zasady ochrony zawarte w Konwencji o ochronie żywych zasobów morskich Antarktyki;

przekonane, że stworzenie wszechstronnego systemu ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów leży w interesie całej ludzkości;

pragnąc w tym celu uzupełnić Układ w sprawie Antarktyki;

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

Dla celów niniejszego protokołu:

- (a) „Układ w sprawie Antarktyki” oznacza Układ w sprawie Antarktyki zawarty w Waszyngtonie 1 grudnia 1959 r.;
- (b) „obszar Układu w sprawie Antarktyki” oznacza obszar, do którego odnoszą się postanowienia Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem VI tego układu;
- (c) „Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki” oznacza spotkania przewidziane w artykule IX Układu w sprawie Antarktyki;
- (d) „Strony Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki” oznacza Umawiające się Strony Układu w sprawie Antarktyki uprawnione do wyznaczania przedstawicieli biorących udział w spotkaniach przewidzianych w artykule IX tego układu;
- (e) „system Układu w sprawie Antarktyki” oznacza Układ w sprawie Antarktyki, środki stosowane zgodnie z tym układem, związane z nim odrębne obowiązujące instrumenty międzynarodowe i środki stosowane zgodnie z tymi instrumentami;
- (f) „Trybunał Arbitrażowy” oznacza Trybunał Arbitrażowy utworzony zgodnie z aneksem do niniejszego protokołu, stanowiącym jego integralną część;
- (g) „Komitet” oznacza Komitet Ochrony Środowiska utworzony zgodnie z artykułem 11.

the Antarctic Treaty Consultative Parties to ensure that all activities in Antarctica are consistent with the purposes and principles of the Antarctic Treaty;

Recalling the designation of Antarctica as a Special Conservation Area and other measures adopted under the Antarctic Treaty system to protect the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;

Acknowledging further the unique opportunities Antarctica offers for scientific monitoring of and research on processes of global as well as regional importance;

Reaffirming the conservation principles of the Convention on the Conservation of Antarctic Marine Living Resources;

Convinced that the development of a comprehensive regime for the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems is in the interest of mankind as a whole;

Desiring to supplement the Antarctic Treaty to this end;

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (a) “The Antarctic Treaty” means the Antarctic Treaty done at Washington on 1 December 1959;
- (b) “Antarctic Treaty area” means the area to which the provisions of the Antarctic Treaty apply in accordance with Article VI of that Treaty;
- (c) “Antarctic Treaty Consultative Meetings” means the meetings referred to in Article IX of the Antarctic Treaty;
- (d) “Antarctic Treaty Consultative Parties” means the Contracting Parties to the Antarctic Treaty entitled to appoint representatives to participate in the meetings referred to in Article IX of that Treaty;
- (e) “Antarctic Treaty system” means the Antarctic Treaty, the measures in effect under that Treaty, its associated separate international instruments in force and the measures in effect under those instruments;
- (f) “Arbitral Tribunal” means the Arbitral Tribunal established in accordance with the Schedule to this Protocol, which forms an integral part thereof;
- (g) “Committee” means the Committee for Environmental Protection established in accordance with Article 11.

Artykuł 2

Article 2

Cele i wyznaczenie**Objective and designation**

Strony zobowiązują się do zapewnienia wszechstronnej ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów i niniejszym wyznaczają Antarktykę na rezerwat naturalny, poświęcony pokojowi i nauce.

The Parties commit themselves to the comprehensive protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems and hereby designate Antarctica as a natural reserve, devoted to peace and science.

Artykuł 3

Article 3

Zasady dotyczące ochrony środowiska**Environmental principles**

1. Ochrona środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, a także zachowanie istotnego waloru Antarktyki, włącznie z jej pierwotnym charakterem i walorami estetycznymi, oraz jej przydatność do prowadzenia badań naukowych, a w szczególności badań niezbędnych dla rozumienia środowiska globalnego, stanowiąc będą podstawową płaszczyznę dla planowania i prowadzenia wszelkich działań na obszarze Układu w sprawie Antarktyki.

1. The protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems and the intrinsic value of Antarctica, including its wilderness and aesthetic values and its value as an area for the conduct of scientific research, in particular research essential to understanding the global environment, shall be fundamental considerations in the planning and conduct of all activities in the Antarctic Treaty area.

2. W tym celu:

2. To this end:

- (a) działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki będą planowane i prowadzone w ten sposób, aby ograniczyć ich ujemny wpływ na środowisko Antarktyki oraz zależne od niej i związane z nią ekosystemy;
- (b) działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki będą planowane i prowadzone w taki sposób, aby uniknąć:
  - (i) negatywnych skutków dla klimatu i zjawisk pogodowych;
  - (ii) istotnych negatywnych skutków dla jakości powietrza lub wody;
  - (iii) istotnych zmian w środowisku atmosferycznym, lądowym (włącznie z wodnym), lodowym lub morskim;
  - (iv) szkodliwych zmian w rozmieszczeniu oraz ilościowej lub jakościowej reprodukcji okazów lub populacji okazów fauny i flory;
  - (v) dalszego pogorszenia sytuacji już zagrożonych okazów lub populacji tych okazów;
  - (vi) degradacji lub poważnego ryzyka takiej degradacji obszarów mających biologiczne, naukowe, historyczne, estetyczne znaczenie lub pierwotny charakter;
- (c) działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki będą planowane i prowadzone w oparciu o informacje pozwalające na uprzednią ocenę i podjęcie uzasadnionych decyzji z punktu widzenia możliwych skutków tych działań w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, jak również waloru Antarktyki dla prowadzenia badań naukowych; takie decyzje powinny w pełni uwzględniać:

- (a) activities in the Antarctic Treaty area shall be planned and conducted so as to limit adverse impacts on the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;
- (b) activities in the Antarctic Treaty area shall be planned and conducted so as to avoid:
  - (i) adverse effects on climate or weather patterns;
  - (ii) significant adverse effects on air or water quality;
  - (iii) significant changes in the atmospheric, terrestrial (including aquatic), glacial or marine environments;
  - (iv) detrimental changes in the distribution, abundance or productivity of species or populations of species of fauna and flora;
  - (v) further jeopardy to endangered or threatened species or populations of such species; or
  - (vi) degradation of, or substantial risk to, areas of biological, scientific, historic, aesthetic or wilderness significance;
- (c) activities in the Antarctic Treaty area shall be planned and conducted on the basis of information sufficient to allow prior assessments of, and informed judgments about, their possible impacts on the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems and on the value of Antarctica for the conduct of scientific research; such judgments shall take full account of:

- (i) zakres działań, włącznie z ich obszarem, czasem i intensywnością;
  - (ii) kumulatywny skutek działania, zarówno poprzez efekt własny, jak i w połączeniu z innymi działaniami na obszarze Układu w sprawie Antarktyki;
  - (iii) czy działanie nie odbije się ujemnie na innej działalności na obszarze Układu w sprawie Antarktyki;
  - (iv) czy technologie i procedury są odpowiednie do przeprowadzenia operacji bezpiecznej dla środowiska;
  - (v) czy istnieje zdolność śledzenia głównych parametrów dotyczących środowiska i składników ekosystemu, tak aby określić i wcześniej powiadomić o jakichkolwiek negatywnych skutkach działalności, jak również przewidzieć takie zmiany wykorzystywanych procedur, jakie mogą być niezbędne w świetle rezultatów badań lub szerszego poznania środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów;
  - (vi) czy istnieje zdolność właściwego i efektywnego reagowania na wypadki, szczególnie takie, które mogą potencjalnie wpływać na środowisko;
- (d) należy prowadzić regularny i skuteczny monitoring w celu umożliwienia oceny skutków prowadzonych działań, włącznie z weryfikacją przewidywanych skutków;
- (e) należy prowadzić regularny i skuteczny monitoring w celu ułatwienia wczesnego wykrywania możliwych i nie przewidywanych skutków działań prowadzonych zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz obszaru Układu w sprawie Antarktyki w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów.

3. Działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki będą planowane i prowadzone w ten sposób, aby przyznać pierwszeństwo badaniom naukowym i zachować walor Antarktyki jako obszaru prowadzenia tych badań, włącznie z badaniami istotnymi dla rozumienia środowiska globalnego.

4. Działania podejmowane na obszarze Układu w sprawie Antarktyki w związku z programami badań naukowych, turystyki i innych rządowych i pozarządowych przedsięwzięć na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, dla których uprzednia notyfikacja jest wymagana zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu w sprawie Antarktyki, włącznie z towarzyszącymi pomocniczymi działaniami logistycznymi, będą:

- (a) odbywać się w sposób zgodny z zasadami niniejszego artykułu; i
- (b) zmienione, zawieszane lub zaniechane, jeżeli powodują skutki dla środowiska Antarktyki, oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, niezgodne z tymi zasadami lub tworzą ryzyko spowodowania takich skutków.

(i) the scope of the activity, including its area, duration and intensity;

(ii) the cumulative impacts of the activity, both by itself and in combination with other activities in the Antarctic Treaty area;

(iii) whether the activity will detrimentally affect any other activity in the Antarctic Treaty area;

(iv) whether technology and procedures are available to provide for environmentally safe operations;

(v) whether there exists the capacity to monitor key environmental parameters and ecosystem components so as to identify and provide early warning of any adverse effects of the activity and to provide for such modification of operating procedures as may be necessary in the light of the results of monitoring or increased knowledge of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems; and

(vi) whether there exists the capacity to respond promptly and effectively to accidents, particularly those with potential environmental effects;

(d) regular and effective monitoring shall take place to allow assessment of the impacts of ongoing activities, including the verification of predicted impacts;

(e) regular and effective monitoring shall take place to facilitate early detection of the possible unforeseen effects of activities carried on both within and outside the Antarctic Treaty area on the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems.

3. Activities shall be planned and conducted in the Antarctic Treaty area so as to accord priority to scientific research and to preserve the value of Antarctica as an area for the conduct of such research, including research essential to understanding the global environment.

4. Activities undertaken in the Antarctic Treaty area pursuant to scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance notice is required in accordance with Article VII (5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities, shall:

(a) take place in a manner consistent with the principles in this Article; and

(b) be modified, suspended or cancelled if they result in or threaten to result in impacts upon the Antarctic environment or dependent or associated ecosystems inconsistent with those principles.

Artykuł 4

Stosunki z innymi elementami systemu Układu w sprawie Antarktyki

1. Niniejszy protokół będzie uzupełniał Układ w sprawie Antarktyki i nie będzie modyfikował lub zmieniał postanowień niniejszego układu.

2. Żadne postanowienie niniejszego protokołu nie narusza praw i obowiązków Stron tego protokołu, wynikających z innych instrumentów międzynarodowych obowiązujących w systemie Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 5

Zgodność z innymi elementami systemu Układu w sprawie Antarktyki

Strony będą konsultować się i współpracować z Umawiającymi się Stronami co do innych instrumentów międzynarodowych obowiązujących w systemie Układu w sprawie Antarktyki i ich odpowiednimi instytucjami, mając na uwadze zagwarantowanie osiągnięcia celów i zasad niniejszego protokołu i uniknięcie jakichkolwiek zakłóceń w osiąganiu celów i zasad tych instrumentów czy jakichkolwiek niezgodności pomiędzy realizacją tych instrumentów i niniejszego protokołu.

Artykuł 6

Współpraca

1. Strony będą współpracować przy planowaniu i prowadzeniu działalności na obszarze Układu w sprawie Antarktyki. W tym celu każda Strona dołoży starań, aby:

- (a) popierać wspólne programy mające naukowy, techniczny i edukacyjny walor i dotyczące ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów;
- (b) udzielać odpowiedniej pomocy innym Stronom przy przygotowywaniu badania skutków wobec środowiska;
- (c) udzielać na prośbę innych Stron informacji odnośnie do wszelkiego potencjalnego ryzyka dla środowiska w Antarktyce oraz udzielać im pomocy w celu zmniejszenia do minimum skutków wypadków, które mogą zniszczyć środowisko Antarktyki lub zależne od niej i związane z nią ekosystemy;
- (d) konsultować z innymi Stronami sprawę wyboru miejsc dla utworzenia stacji lub innych instalacji, w celu uniknięcia kumulatywnych skutków nadmiernej ich koncentracji w danym miejscu;
- (e) podejmować, jeśli jest to wskazane, wspólne ekspedycje, a także wspólnie użytkować stacje i inne instalacje;

Article 4

Relationship with the other components of the Antarctic Treaty system

1. This Protocol shall supplement the Antarctic Treaty and shall neither modify nor amend that Treaty.

2. Nothing in this Protocol shall derogate from the rights and obligations of the Parties to this Protocol under the other international instruments in force within the Antarctic Treaty system.

Article 5

Consistency with the other components of the Antarctic Treaty system

The Parties shall consult and co-operate with the Contracting Parties to the other international instruments in force within the Antarctic Treaty system and their respective institutions with a view to ensuring the achievement of the objectives and principles of this Protocol and avoiding any interference with the achievement of the objectives and principles of those instruments or any inconsistency between the implementation of those instruments and of this Protocol.

Article 6

Co-operation

1. The Parties shall co-operate in the planning and conduct of activities in the Antarctic Treaty area. To this end, each Party shall endeavour to:

- (a) promote co-operative programmes of scientific, technical and educational value, concerning the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems;
- (b) provide appropriate assistance to other Parties in the preparation of environmental impact assessments;
- (c) provide to other Parties upon request information relevant to any potential environmental risk and assistance to minimize the effects of accidents which may damage the Antarctic environment or dependent and associated ecosystems;
- (d) consult with other Parties with regard to the choice of sites for prospective stations and other facilities so as to avoid the cumulative impacts caused by their excessive concentration in any location;
- (e) where appropriate, undertake joint expeditions and share the use of stations and other facilities; and

(f) realizować takie kroki, które mogą być uzgodnione na Spotkaniach Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki.

2. Każda Strona zobowiązuje się, w możliwym zakresie, dzielić się informacjami, które mogą być pomocne innym Stronom przy planowaniu i prowadzeniu ich działań na obszarze Układu w sprawie Antarktyki w celu ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów.

3. Strony będą współpracować z tymi Stronami, które mogą sprawować jurysdykcję na obszarach przylegających do obszaru Układu w sprawie Antarktyki w celu zapewnienia, aby działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki nie miały ujemnych skutków na wymienionych obszarach.

Artykuł 7

Zakaz działań w odniesieniu do zasobów mineralnych

Jakakolwiek działalność w odniesieniu do zasobów mineralnych, inna aniżeli badania naukowe, będzie zakazana.

Artykuł 8

Badanie skutków wobec środowiska

1. Proponowane działania, wymienione w ustępie 2, będą przedmiotem procedur określonych w załączniku I w celu uprzedniego zbadania skutków takich działań w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, zgodnie z tym, czy takie działania są uznane za wywołujące:

- (a) mniejszy niż niewielki lub czasowy skutek,
- (b) niewielki lub czasowy skutek,
- (c) większy niż niewielki lub czasowy skutek.

2. Każda Strona zapewni, aby procedury badań przewidziane w załączniku I zostały zastosowane w procesie przygotowywania decyzji dotyczących jakiegokolwiek działalności podejmowanej na obszarze Układu w sprawie Antarktyki w związku z programami badań naukowych, turystyki i innych rządowych i pozarządowych przedsięwzięć na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, dla których uprzednia ratyfikacja jest wymagana zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu w sprawie Antarktyki, włącznie z towarzyszącymi pomocniczymi logistycznymi działaniami.

3. Procedury badań przewidziane w załączniku I będą stosowane do każdej zmiany działalności, bez względu na to, czy taka zmiana wynika ze zwiększenia czy też zmniejszenia istniejącego działania, z dodatkowego działania, z wyłączenia instalacji lub z innego powodu.

(f) carry out such steps as may be agreed upon at Antarctic Treaty Consultative Meetings.

2. Each Party undertakes, to the extent possible, to share information that may be helpful to other Parties in planning and conducting their activities in the Antarctic Treaty area, with a view to the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems.

3. The Parties shall co-operate with those Parties which may exercise jurisdiction in areas adjacent to the Antarctic Treaty area with a view to ensuring that activities in the Antarctic Treaty area do not have adverse environmental impacts on those areas.

Article 7

Prohibition of mineral resource activities

Any activity relating to mineral resources, other than scientific research, shall be prohibited.

Article 8

Environmental impact assessment

1. Proposed activities referred to in paragraph 2 below shall be subject to the procedures set out in Annex I for prior assessment of the impacts of those activities on the Antarctic environment or on dependent or associated ecosystems according to whether those activities are identified as having:

- (a) less than a minor or transitory impact;
- (b) a minor or transitory impact; or
- (c) more than a minor or transitory impact.

2. Each Party shall ensure that the assessment procedures set out in Annex I are applied in the planning processes leading to decisions about any activities undertaken in the Antarctic Treaty area pursuant to scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance notice is required under Article VII (5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities.

3. The assessment procedures set out in Annex I shall apply to any change in an activity whether the change arises from an increase or decrease in the intensity of an existing activity, from the addition of an activity, the decommissioning of a facility, or otherwise.

4. Jeżeli działania są planowane przez więcej niż jedną Stronę, zainteresowane Strony wyznaczają jedną z nich do koordynowania wykonania procedur dotyczących badań skutków wobec środowiska przewidzianych w załączniku I.

Artykuł 9

Załączniki

1. Załączniki do niniejszego protokołu będą stanowiły jego integralną część.

2. Dodatkowe załączniki, poza załącznikami I—IV, mogą zostać przyjęte i wejdą w życie zgodnie z artykułem IX Układu w sprawie Antarktyki.

3. Poprawki i zmiany do załączników mogą być przyjęte i wejdą w życie zgodnie z artykułem IX Układu w sprawie Antarktyki, chyba że jakkolwiek załącznik będzie zawierał postanowienie dotyczące przyspieszonego wejścia w życie poprawek i zmian.

4. Załączniki i jakiegokolwiek poprawki i zmiany do nich, które weszły w życie zgodnie z ustępami 2 i 3, staną się obowiązujące dla Umawiającej się Strony Układu w sprawie Antarktyki, która nie jest Stroną Konsultatywną Układu w sprawie Antarktyki lub która nie była Stroną Konsultatywną Układu w sprawie Antarktyki w czasie ich przyjęcia, kiedy depozytariusz otrzyma notyfikację o ich zatwierdzeniu przez taką Umawiającą się Stronę, chyba że sam załącznik przewiduje inny sposób wejścia w życie uzupełnienia lub zmiany.

5. Załączniki podlegać będą procedurom rozstrzygnięcia sporów określonych w artykułach 18 do 20, chyba że któryś z załączników przewiduje inaczej.

Artykuł 10

Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki

1. Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki będą, w oparciu o najlepsze naukowe i techniczne rady, właściwe dla:

- (a) określenia, zgodnie z postanowieniami niniejszego protokołu, ogólnej polityki wszechstronnej ochrony środowiska Antarktyki i zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów;
- (b) przyjęcia, zgodnie z artykułem IX Układu w sprawie Antarktyki, środków w celu wykonania niniejszego protokołu.

2. Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki będą nadzorować pracę Komitetu oraz wymagać w pełni wykonania swoich rad i zaleceń wydanych w ramach opracowania zadań wymienionych w ustępie 1, jak również rad Naukowego Komitetu Badań Antarktycznych.

4. Where activities are planned jointly by more than one Party, the Parties involved shall nominate one of their number to coordinate the implementation of the environmental impact assessment procedures set out in Annex I.

Article 9

Annexes

1. The Annexes to this Protocol shall form an integral part thereof.

2. Annexes, additional to Annexes I–IV, may be adopted and become effective in accordance with Article IX of the Antarctic Treaty.

3. Amendments and modifications to Annexes may be adopted and become effective in accordance with Article IX of the Antarctic Treaty, provided that any Annex may itself make provision for amendments and modifications to become effective on an accelerated basis.

4. Annexes and any amendments and modifications thereto which have become effective in accordance with paragraphs 2 and 3 above shall, unless an Annex itself provides otherwise in respect of the entry into effect of any amendment or modification thereto, become effective for a Contracting Party to the Antarctic Treaty which is not an Antarctic Treaty Consultative Party, or which was not an Antarctic Treaty Consultative Party at the time of the adoption, when notice of approval of that Contracting Party has been received by the Depository.

5. Annexes shall, except to the extent that an Annex provides otherwise, be subject to the procedures for dispute settlement set out in Articles 18 to 20.

Article 10

Antarctic Treaty Consultative Meetings

1. Antarctic Treaty Consultative Meetings shall, drawing upon the best scientific and technical advice available:

- (a) define, in accordance with the provisions of this Protocol, the general policy for the comprehensive protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems; and
- (b) adopt measures under Article IX of the Antarctic Treaty for the implementation of this Protocol.

2. Antarctic Treaty Consultative Meetings shall review the work of the Committee and shall draw fully upon its advice and recommendations in carrying out the tasks referred to in paragraph 1 above, as well as upon the advice of the Scientific Committee on Antarctic Research.

Artykuł 11

Komitet Ochrony Środowiska

1. Tworzy się niniejszym Komitet Ochrony Środowiska.

2. Każda Strona będzie miała prawo być członkiem Komitetu i wyznaczyć swego przedstawiciela, któremu mogą towarzyszyć eksperci i doradcy.

3. Otwarty będzie status obserwatora w Komitecie dla każdej Umawiającej się Strony Układu w sprawie Antarktyki, która nie jest Stroną niniejszego protokołu.

4. Komitet zaprosi Przewodniczącego Naukowego Komitetu Badań Antarktycznych oraz Przewodniczącego Komitetu Naukowego do Spraw Ochrony Żywych Zasobów Morskich Antarktyki do udziału w charakterze obserwatorów na jego sesjach. Komitet może również, za aprobatą Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, zaprosić w celu udziału w charakterze obserwatorów na jego sesjach także inne odpowiednie naukowe, techniczne i związane z ochroną środowiska organizacje, które mogą wnieść wkład do jego prac.

5. Komitet będzie przedstawiał Spotkaniu Konsultatywnemu Układu w sprawie Antarktyki sprawozdanie z każdej ze swych sesji. Sprawozdanie powinno obejmować wszystkie zagadnienia rozpatrywane na sesji i odzwierciedlać wypowiedziane opinie. Sprawozdanie przesyła się Stronom i obserwatorom uczestniczącym w sesji, a następnie udostępnia publicznie.

6. Komitet przyjmie reguły procedury, które będą podlegały zatwierdzeniu przez Spotkanie Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 12

Funkcje Komitetu

1. Funkcje Komitetu będą polegać na udzielaniu rad i formułowaniu zaleceń dla Stron w związku z wykonywaniem niniejszego protokołu, włącznie z załącznikami, w celu ich rozpatrzenia na Spotkaniach Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki; Komitet sprawuje także inne funkcje, jakie mogą być zlecone przez Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki. W szczególności Komitet będzie udzielał rad w odniesieniu do:

- (a) skuteczności środków podjętych na podstawie niniejszego protokołu;
- (b) konieczności wprowadzenia, wzmocnienia lub poprawy w inny sposób tych środków;
- (c) konieczności przyjęcia dodatkowych środków, włącznie z dodatkowymi załącznikami, o ile to wskazane;
- (d) zastosowania i uruchomienia procedur badania skutków wobec środowiska, określonych w artykule 8 oraz w załączniku I;

Article 11

Committee for Environmental Protection

1. There is hereby established the Committee for Environmental Protection.

2. Each Party shall be entitled to be a member of the Committee and to appoint a representative who may be accompanied by experts and advisers.

3. Observer status in the Committee shall be open to any Contracting Party to the Antarctic Treaty which is not a Party to this Protocol.

4. The Committee shall invite the President of the Scientific Committee on Antarctic Research and the Chairman of the Scientific Committee for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources to participate as observers at its sessions. The Committee may also, with the approval of the Antarctic Treaty Consultative Meeting, invite such other relevant scientific, environmental and technical organizations which can contribute to its work to participate as observers at its sessions.

5. The Committee shall present a report on each of its sessions to the Antarctic Treaty Consultative Meeting. The report shall cover all matters considered at the session and shall reflect the views expressed. The report shall be circulated to the Parties and to observers attending the session, and shall thereupon be made publicly available.

6. The Committee shall adopt its rules of procedure which shall be subject to approval by the Antarctic Treaty Consultative Meeting.

Article 12

Functions of the Committee

1. The functions of the Committee shall be to provide advice and formulate recommendations to the Parties in connection with the implementation of this Protocol, including the operation of its Annexes, for consideration at Antarctic Treaty Consultative Meetings, and to perform such other functions as may be referred to it by the Antarctic Treaty Consultative Meetings. In particular, it shall provide advice on:

- (a) the effectiveness of measures taken pursuant to this Protocol;
- (b) the need to update, strengthen or otherwise improve such measures;
- (c) the need for additional measures, including the need for additional Annexes, where appropriate;
- (d) the application and implementation of the environmental impact assessment procedures set out in Article 8 and Annex I;

(e) środków sprowadzających do minimum lub osłabiających skutki działań wobec środowiska na obszarze Układu w sprawie Antarktyki;	(e) means of minimising or mitigating environmental impacts of activities in the Antarctic Treaty area;
(f) procedur w sytuacjach wymagających szybkiej akcji, włącznie z interwencją w przypadkach krytycznych dla środowiska;	(f) procedures for situations requiring urgent action, including response action in environmental emergencies;
(g) działania i dalszego rozwoju systemu Obszarów Chronionych Antarktyki;	(g) the operation and further elaboration of the Antarctic Protected Area system;
(h) procedur inspekcyjnych, włącznie z projektami sprawozdań i wykazami kontrolnymi dla prowadzenia inspekcji;	(h) inspection procedures, including formats for inspection reports and checklists for the conduct of inspections;
(i) zbierania, archiwizacji, wymiany i oceny informacji dotyczących ochrony środowiska;	(i) the collection, archiving, exchange and evaluation of information related to environmental protection;
(j) stanu środowiska Antarktyki; i	(j) the state of the Antarctic environment; and
(k) konieczności badań naukowych, włącznie z monitoringiem środowiska, związanych z wykonywaniem niniejszego protokołu.	(k) the need for scientific research, including environmental monitoring, related to the implementation of this Protocol.

2. Wykonując swoje funkcje, Komitet będzie, o ile to wskazane, konsultować się z Naukowym Komitetem Badań Antarktycznych, Komitetem Naukowym do Spraw Ochrony Żywych Zasobów Morskich Antarktyki oraz innymi odpowiednimi naukowymi, technicznymi i związanymi z ochroną środowiska organizacjami.

2. In carrying out its functions, the Committee shall, as appropriate, consult with the Scientific Committee on Antarctic Research, the Scientific Committee for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources and other relevant scientific, environmental and technical organizations.

Artykuł 13

Article 13

Przestrzeganie niniejszego protokołu

Compliance with this Protocol

1. Każda Strona podejmie właściwe środki w granicach swojej kompetencji, włącznie z przyjęciem ustaw i przepisów, działaniami administracyjnymi i środkami przymusu, dla zapewnienia przestrzegania niniejszego protokołu.

1. Each Party shall take appropriate measures within its competence, including the adoption of laws and regulations, administrative actions and enforcement measures, to ensure compliance with this Protocol.

2. Każda Strona dokona właściwych wysiłków, zgodnych z Kartą Narodów Zjednoczonych, w tym celu, aby nikt nie podejmował działalności sprzecznej z niniejszym protokołem.

2. Each Party shall exert appropriate efforts, consistent with the Charter of the United Nations, to the end that no one engages in any activity contrary to this Protocol.

3. Każda Strona notyfikuje wszystkim innym Stronom środki, jakie podejmie zgodnie z ustępami 1 i 2.

3. Each Party shall notify all other Parties of the measures it takes pursuant to paragraphs 1 and 2 above.

4. Każda Strona zwróci uwagę wszystkim innym Stronom na jakąkolwiek działalność, która według jej opinii narusza wykonywanie celów i zasad niniejszego protokołu.

4. Each Party shall draw the attention of all other Parties to any activity which in its opinion affects the implementation of the objectives and principles of this Protocol.

5. Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki zwrócą uwagę jakiegokolwiek państwa, które nie jest Stroną niniejszego protokołu, na każdą działalność podjętą przez to państwo, jego agendy, instytucje publiczne, osoby fizyczne lub prawne, statki, samoloty lub inne środki transportu, które naruszają wykonywanie celów i zasad niniejszego protokołu.

5. The Antarctic Treaty Consultative Meetings shall draw the attention of any State which is not a Party to this Protocol to any activity undertaken by that State, its agencies, instrumentalities, natural or juridical persons, ships, aircraft or other means of transport which affects the implementation of the objectives and principles of this Protocol.

Artykuł 14

Inspekcja

1. W celu popierania ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, a także zapewnienia przestrzegania niniejszego protokołu, Strony Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki zorganizują, indywidualnie lub zbiorowo, inspekcje obserwatorów zgodnie z artykułem VII Układu w sprawie Antarktyki.

2. Obserwatorami są:

- (a) obserwatorzy wyznaczeni przez jakąkolwiek Stronę Konsultatywną Układu w sprawie Antarktyki, będący obywatelami tej Strony; oraz
- (b) każdy obserwator wyznaczony na Spotkaniach Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki dla przeprowadzania inspekcji zgodnie z procedurami ustalonymi przez Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki.

3. Strony będą ściśle współpracować z obserwatorami dokonującymi inspekcji oraz zapewnią, aby podczas inspekcji obserwatorzy mieli dostęp do wszystkich części stacji, instalacji, wyposażenia, statków i samolotów udostępnionych do inspekcji zgodnie z artykułem VII ustęp 3 Układu w sprawie Antarktyki, jak również do wszystkich dokumentów w nich znajdujących się, które są wymagane w myśl niniejszego protokołu.

4. Sprawozdania z inspekcji będą wysyłane do Stron, których stacje, instalacje, wyposażenie, statki lub samoloty były przedmiotem sprawozdania. Po stworzeniu tym Stronom możliwości dokonania komentarzy, sprawozdania i komentarze do nich będą dostarczone wszystkim Stronom oraz Komitetowi, rozpatrzone przez najbliższe Spotkanie Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki, a następnie udostępnione publicznie.

Artykuł 15

Postępowanie w przypadkach nadzwyczajnych

1. W celu reagowania na sytuacje krytyczne dla środowiska na obszarze Układu w sprawie Antarktyki każda Strona wyraża zgodę na:

- (a) zastosowanie środków właściwych i skutecznych wobec przypadków nadzwyczajnych, które mogą wyniknąć podczas wykonywania programów badań naukowych, turystyki i innych rządowych lub pozarządowych działań na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, w odniesieniu do których uprzednia notyfikacja jest wymagana na podstawie artykułu VII ustęp 5 Układu w sprawie Antarktyki, włącznie z towarzyszącymi logistycznymi działaniami pomocniczymi; oraz
- (b) stworzenie planu pilnych działań w celu zaradzenia wypadkom mającym negatywny wpływ na środowisko Antarktyki lub zależne od niej i związane z nią ekosystemy.

Article 14

Inspection

1. In order to promote the protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems, and to ensure compliance with this Protocol, the Antarctic Treaty Consultative Parties shall arrange, individually or collectively, for inspections by observers to be made in accordance with Article VII of the Antarctic Treaty.

2. Observers are:

- (a) observers designated by any Antarctic Treaty Consultative Party who shall be nationals of that Party; and
- (b) any observers designated at Antarctic Treaty Consultative Meetings to carry out inspections under procedures to be established by an Antarctic Treaty Consultative Meeting.

3. Parties shall co-operate fully with observers undertaking inspections, and shall ensure that during inspections, observers are given access to all parts of stations, installations, equipment, ships and aircraft open to inspection under Article VII (3) of the Antarctic Treaty, as well as to all records maintained thereon which are called for pursuant to this Protocol.

4. Reports of inspections shall be sent to the Parties whose stations, installations, equipment, ships or aircraft are covered by the reports. After those Parties have been given the opportunity to comment, the reports and any comments thereon shall be circulated to all the Parties and to the Committee, considered at the next Antarctic Treaty Consultative Meeting, and thereafter made publicly available.

Article 15

Emergency response action

1. In order to respond to environmental emergencies in the Antarctic Treaty area, each Party agrees to:

- (a) provide for prompt and effective response action to such emergencies which might arise in the performance of scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance notice is required under Article VII (5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities; and
- (b) establish contingency plans for response to incidents with potential adverse effects on the Antarctic environment or dependent and associated ecosystems.

2. W tym celu Strony będą:

- (a) współpracować przy formułowaniu i wykonywaniu takich planów pilnych działań; oraz
- (b) ustalać procedury natychmiastowej notyfikacji oraz wspólnych działań w przypadkach sytuacji krytycznej dla środowiska.

3. Przy wykonywaniu niniejszego artykułu Strony wystąpią o radę do odpowiednich międzynarodowych organizacji.

Artykuł 16

Odpowiedzialność

Zgodnie z celami niniejszego protokołu dotyczącymi wszechstronnej ochrony środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów, Strony zobowiązują się opracować reguły i procedury dotyczące odpowiedzialności za szkody wynikające z działań mających miejsce na obszarze Układu w sprawie Antarktyki i obszarach objętych niniejszym protokołem. Te reguły i procedury zostaną włączone do jednego lub więcej załączników, które będą przyjęte zgodnie z artykułem 9 ustęp 2.

Artykuł 17

Roczne sprawozdanie Stron

1. Każda Strona sporządzi sprawozdanie roczne z działań podjętych przez nią w celu wykonania niniejszego protokołu. Sprawozdanie to powinno zawierać notyfikacje dokonane zgodnie z artykułem 13 ustęp 3, plany pilnych działań sporządzone zgodnie z artykułem 15, jak również wszelkie inne notyfikacje i informacje wymagane przez niniejszy protokół, które nie są wskazane przez żadne inne postanowienie dotyczące przekazywania i wymiany informacji.

2. Sprawozdania sporządzone zgodnie z ustępem 1 będą przekazywane wszystkim Stronom i Komitetowi i będą rozpatrywane w trakcie najbliższego Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki oraz udostępniane publicznie.

Artykuł 18

Rozstrzygnięcie sporów

W przypadku sporu co do interpretacji lub stosowania niniejszego protokołu strony sporu, na żądanie jednej z nich, będą się wzajemnie konsultować tak szybko, jak to możliwe, w celu rozwiązania sporu w drodze negocjacji, badań, mediacji, koncyliacji, arbitrażu, orzeczenia sądu lub w inny pokojowy sposób, na który strony sporu wyrażą zgodę.

Artykuł 19

Wybór procedury rozstrzygnięcia sporów

1. W czasie podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia niniejszego protokołu lub przystąpienia

2. To this end, the Parties shall:

- (a) co-operate in the formulation and implementation of such contingency plans; and
- (b) establish procedures for immediate notification of, and co-operative response to, environmental emergencies.

3. In the implementation of this Article, the Parties shall draw upon the advice of the appropriate international organizations.

Article 16

Liability

Consistent with the objectives of this Protocol for the comprehensive protection of the Antarctic environment and dependent and associated ecosystems, the Parties undertake to elaborate rules and procedures relating to liability for damage arising from activities taking place in the Antarctic Treaty area and covered by this Protocol. Those rules and procedures shall be included in one or more Annexes to be adopted in accordance with Article 9 (2).

Article 17

Annual report by Parties

1. Each Party shall report annually on the steps taken to implement this Protocol. Such reports shall include notifications made in accordance with Article 13 (3), contingency plans established in accordance with Article 15 and any other notifications and information called for pursuant to this Protocol for which there is no other provision concerning the circulation and exchange of information.

2. Reports made in accordance with paragraph 1 above shall be circulated to all Parties and to the Committee, considered at the next Antarctic Treaty Consultative Meeting, and made publicly available.

Article 18

Dispute settlement

If a dispute arises concerning the interpretation or application of this Protocol, the parties to the dispute shall, at the request of any one of them, consult among themselves as soon as possible with a view to having the dispute resolved by negotiation, inquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement or other peaceful means to which the parties to the dispute agree.

Article 19

Choice of dispute settlement procedure

1. Each Party, when signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol, or at any time

do niego, albo też później w dowolnym czasie, każda Strona może wybrać, w drodze pisemnej deklaracji, jeden lub oba środki rozstrzygania sporów dotyczących interpretacji lub stosowania artykułów 7, 8 i 15 i postanowień każdego załącznika, chyba że dany załącznik przewiduje co innego, a także artykułu 13, o ile odnosi się on do wspomnianych artykułów i postanowień:

- (a) Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości;
- (b) Trybunał Arbitrażowy.

2. Deklaracja uczyniona zgodnie z ustępem 1 nie będzie naruszać stosowania artykułu 18 i artykułu 20 ustęp 2.

3. Uważa się, że Strona, która nie uczyniła deklaracji zgodnie z ustępem 1 lub w odniesieniu do której taka deklaracja utraciła moc, akceptuje kompetencję Trybunału Arbitrażowego.

4. Jeżeli strony sporu zaakceptowały ten sam środek rozstrzygania sporów, spór może być poddany tylko tej procedurze, chyba że strony uzgodnią inaczej.

5. Jeżeli strony sporu nie zaakceptowały tego samego środka rozstrzygania sporów lub jeżeli obie strony zaakceptowały oba środki, spór może być przedłożony jednynie Trybunałowi Arbitrażowemu, chyba że strony uzgodnią inaczej.

6. Deklaracja uczyniona zgodnie z ustępem 1 pozostaje w mocy do czasu jej wygaśnięcia w myśl jej postanowień lub podczas trzech miesięcy od momentu złożenia depozytariuszowi pisemnej notyfikacji o jej odwołaniu.

7. Nowa deklaracja, notyfikacja o odwołaniu lub wygaśnięcie mocy deklaracji nie naruszają w żadnej mierze toczących się postępowań przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości lub Trybunałem Arbitrażowym, chyba że strony sporu uzgodnią inaczej.

8. Deklaracje i notyfikacje przewidziane w niniejszym artykule składane będą depozytariuszowi, który prześle ich kopie wszystkim Stronom.

Artykuł 20

Procedura rozstrzygania sporów

1. Jeżeli strony sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania artykułów 7, 8 lub 15 lub postanowień każdego załącznika, chyba że dany załącznik przewiduje co innego, a także artykułu 13, o ile odnosi się on do wspomnianych artykułów i postanowień, nie uzgodniły środków dla jego rozstrzygnięcia w ciągu 12 miesięcy od żądania konsultacji w myśl artykułu 18, spór zostanie, na żądanie jednej ze stron sporu, przekazany do rozstrzygnięcia zgodnie z procedurą ustaloną w artykule 19 ustępy 4 i 5.

2. Trybunał Arbitrażowy nie będzie kompetentny do podjęcia decyzji lub postanowienia w odniesieniu do jakiegokolwiek sprawy wchodzącej w zakres artykułu IV

thereafter, may choose, by written declaration, one or both of the following means for the settlement of disputes concerning the interpretation or application of Articles 7, 8 and 15 and, except to the extent that an Annex provides otherwise, the provisions of any Annex and, insofar as it relates to these Articles and provisions, Article 13:

- (a) the International Court of Justice;
- (b) the Arbitral Tribunal.

2. A declaration made under paragraph 1 above shall not affect the operation of Article 18 and Article 20 (2).

3. A Party which has not made a declaration under paragraph 1 above or in respect of which a declaration is no longer in force shall be deemed to have accepted the competence of the Arbitral Tribunal.

4. If the parties to a dispute have accepted the same means for the settlement of a dispute, the dispute may be submitted only to that procedure, unless the parties otherwise agree.

5. If the parties to a dispute have not accepted the same means for the settlement of a dispute, or if they have both accepted both means, the dispute may be submitted only to the Arbitral Tribunal, unless the parties otherwise agree.

6. A declaration made under paragraph 1 above shall remain in force until it expires in accordance with its terms or until three months after written notice of revocation has been deposited with the Depositary.

7. A new declaration, a notice of revocation or the expiry of a declaration shall not in any way affect proceedings pending before the International Court of Justice or the Arbitral Tribunal, unless the parties to the dispute otherwise agree.

8. Declarations and notices referred to in this Article shall be deposited with the Depositary who shall transmit copies thereof to all Parties.

Article 20

Dispute settlement procedure

1. If the parties to a dispute concerning the interpretation or application of Articles 7, 8 or 15 or, except to the extent that an Annex provides otherwise, the provisions of any Annex or, insofar as it relates to these Articles and provisions, Article 13, have not agreed on a means for resolving it within 12 months of the request for consultation pursuant to Article 18, the dispute shall be referred, at the request of any party to the dispute, for settlement in accordance with the procedure determined by Article 19 (4) and (5).

2. The Arbitral Tribunal shall not be competent to decide or rule upon any matter within the scope of Article IV of the Antarctic Treaty. In addition, nothing in

Układu w sprawie Antarktyki. Ponadto żadne postanowienie niniejszego protokołu nie może być interpretowane w sposób przyznający kompetencję lub jurysdykcję Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości lub innemu trybunałowi, ustanowionemu dla rozstrzygnięcia sporów między Stronami, do podjęcia decyzji lub postanowienia w odniesieniu do spraw wchodzących w zakres artykułu IV Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 21

Podpisanie

Niniejszy protokół otwarty będzie do podpisu w Madrycie dnia 4 października 1991 r., a następnie w Waszyngtonie do dnia 3 października 1992 r. dla wszystkich państw, które są Stronami Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 22

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejszy protokół podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa podpisujące.

2. Po 3 października 1992 r. niniejszy protokół będzie otwarty do przystąpienia dla każdego państwa, które jest Stroną Układu w sprawie Antarktyki.

3. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zostaną złożone Rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, wyznaczonemu niniejszym na depozytariusza.

4. Po wejściu w życie niniejszego protokołu Strony Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki nie będą wypowiadały się odnośnie do notyfikacji dotyczącej prawa Umawiającej się Strony Układu w sprawie Antarktyki do wyznaczenia przedstawicieli w celu uczestniczenia w Spotkaniach Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem IX ustęp 2 Układu w sprawie Antarktyki, do czasu, aż ta Umawiająca się Strona uprzednio ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi ten protokół albo do niego przystąpi.

Artykuł 23

Wejście w życie

1. Niniejszy protokół wejdzie w życie w trzydziestym dniu od daty złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia przez wszystkie państwa będące Stronami Konsultatywnymi Układu w sprawie Antarktyki w dniu przyjęcia tego protokołu.

2. Dla każdej Umawiającej się Strony Układu w sprawie Antarktyki, która po wejściu w życie niniejszego protokołu złoży dokument ratyfikacyjny, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, protokół ten wejdzie w życie w trzydziestym dniu od daty złożenia takiego dokumentu.

this Protocol shall be interpreted as conferring competence or jurisdiction on the International Court of Justice or any other tribunal established for the purpose of settling disputes between Parties to decide or otherwise rule upon any matter within the scope of Article IV of the Antarctic Treaty.

Article 21

Signature

This Protocol shall be open for signature at Madrid on the 4th of October 1991 and thereafter at Washington until the 3rd of October 1992 by any State which is a Contracting Party to the Antarctic Treaty.

Article 22

Ratification, acceptance, approval or accession

1. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval by signatory States.

2. After the 3rd of October 1992 this Protocol shall be open for accession by any State which is a Contracting Party to the Antarctic Treaty.

3. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Government of the United States of America, hereby designated as the Depository.

4. After the date on which this Protocol has entered into force, the Antarctic Treaty Consultative Parties shall not act upon a notification regarding the entitlement of a Contracting Party to the Antarctic Treaty to appoint representatives to participate in Antarctic Treaty Consultative Meetings in accordance with Article IX (2) of the Antarctic Treaty unless that Contracting Party has first ratified, accepted, approved or acceded to this Protocol.

Article 23

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession by all States which are Antarctic Treaty Consultative Parties at the date on which this Protocol is adopted.

2. For each Contracting Party to the Antarctic Treaty which, subsequent to the date of entry into force of this Protocol, deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day following such deposit.

Artykuł 24

Zastrzeżenia

Nie jest dopuszczalne żadne zastrzeżenie do niniejszego protokołu.

Artykuł 25

Zmiana lub poprawka

1. Bez naruszania postanowień artykułu 9 niniejszy protokół może być zmieniony lub poprawiony w każdym czasie zgodnie z procedurami ustalonymi w artykule XII ustęp 1 punkty (a) i (b) Układu w sprawie Antarktyki.

2. Jeżeli po upływie 50 lat od dnia wejścia w życie niniejszego protokołu którakolwiek Strona Konsultatywna Układu w sprawie Antarktyki tego zażąda poprzez wystąpienie skierowane do depozytariusza, zostanie zwołana konferencja, tak szybko, jak to możliwe, w celu dokonania przeglądu stosowania tego protokołu.

3. Zmiana lub poprawka, zaproponowane na Konferencji Przeglądowej, zwołanej zgodnie z ustępem 2, przyjęte będą przez większość Stron, włączając 3/4 państw, które są Stronami Konsultatywnymi Układu w sprawie Antarktyki w czasie przyjęcia niniejszego protokołu.

4. Zmiana lub poprawka, przyjęte zgodnie z ustępem 3, wejdą w życie po ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu do nich przez 3/4 Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki, włączając ratyfikację, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie wszystkich państw, które są Stronami Konsultatywnymi Układu w sprawie Antarktyki w czasie przyjęcia niniejszego protokołu.

5.(a) Jeśli chodzi o artykuł 7, zakaz działań w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawarty w tym artykule, będzie kontynuowany do czasu obowiązywania reżimu prawnego dotyczącego działań w odniesieniu do zasobów mineralnych Antarktyki, zawierającego uzgodnione środki określające, czy i na jakich warunkach jakiegokolwiek takie działanie jest dopuszczalne. Reżim ten powinien w pełni chronić interesy wszystkich państw wymienionych w artykule IV Układu w sprawie Antarktyki i stosować zasady tam zawarte. Dlatego też, jeżeli zostanie zaproponowana zmiana lub poprawka artykułu 7 na konferencji przeglądowej, wymienionej w ustępie 2, taka zmiana lub poprawka powinny zawierać taki obowiązkowy reżim prawny.

(b) Jeżeli żadna taka zmiana czy poprawka nie wejdzie w życie w ciągu 3 lat od daty ich przyjęcia, każda Strona może w dowolnym czasie po tej dacie notyfikować depozytariuszowi swoje wycofanie się z niniejszego protokołu, przy czym takie wycofanie nabierze mocy po upływie 2 lat od otrzymania notyfikacji przez depozytariusza.

Article 24

Reservations

Reservations to this Protocol shall not be permitted.

Article 25

Modification or amendment

1. Without prejudice to the provisions of Article 9, this Protocol may be modified or amended at any time in accordance with the procedures set forth in Article XII (1) (a) and (b) of the Antarctic Treaty.

2. If, after the expiration of 50 years from the date of entry into force of this Protocol, any of the Antarctic Treaty Consultative Parties so requests by a communication addressed to the Depositary, a conference shall be held as soon as practicable to review the operation of this Protocol.

3. A modification or amendment proposed at any Review Conference called pursuant to paragraph 2 above shall be adopted by a majority of the Parties, including 3/4 of the States which are Antarctic Treaty Consultative Parties at the time of adoption of this Protocol.

4. A modification or amendment adopted pursuant to paragraph 3 above shall enter into force upon ratification, acceptance, approval or accession by 3/4 of the Antarctic Treaty Consultative Parties, including ratification, acceptance, approval or accession by all States which are Antarctic Treaty Consultative Parties at the time of adoption of this Protocol.

5.(a) With respect to Article 7, the prohibition on Antarctic mineral resource activities contained therein shall continue unless there is in force a binding legal regime on Antarctic mineral resource activities that includes an agreed means for determining whether, and, if so, under which conditions, any such activities would be acceptable. This regime shall fully safeguard the interests of all States referred to in Article IV of the Antarctic Treaty and apply the principles thereof. Therefore, if a modification or amendment to Article 7 is proposed at a Review Conference referred to in paragraph 2 above, it shall include such a binding legal regime.

(b) If any such modification or amendment has not entered into force within 3 years of the date of its adoption, any Party may at any time thereafter notify to the Depositary of its withdrawal from this Protocol, and such withdrawal shall take effect 2 years after receipt of the notification by the Depositary.

Artykuł 26

Notyfikacje dokonywane przez depozytariusza

Depozytariusz będzie notyfikował wszystkim Umawiającym się Stronom Układu w sprawie Antarktyki:

- (a) podpisanie niniejszego protokołu i złożenie dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- (b) datę wejścia w życie niniejszego protokołu oraz każdego dodatkowego załącznika do niego;
- (c) datę wejścia w życie każdej poprawki do niniejszego protokołu lub każdej jego zmiany;
- (d) złożenie deklaracji i notyfikacji zgodnie z artykułem 19; i
- (e) każdą notyfikację otrzymaną zgodnie z artykułem 25 ustęp 5 punkt (b).

Artykuł 27

Tekst autentyczny i rejestracja w Narodach Zjednoczonych

1. Niniejszy protokół, sporządzony w językach angielskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny, zostanie złożony na przechowanie w archiwach Rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki, który przekaże należycie uwierzytelnione kopie wszystkim Umawiającym się Stronom Układu w sprawie Antarktyki.

2. Niniejszy protokół zostanie zarejestrowany przez depozytariusza zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

*ANEKS DO PROTOKOŁU***Arbitraż**

Artykuł 1

1. Zostanie utworzony Trybunał Arbitrażowy działający zgodnie z protokołem, włączając niniejszy aneks.

2. Sekretarzem, w rozumieniu niniejszego aneksu, jest Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego.

Artykuł 2

1. Każda Strona będzie upoważniona do wyznaczenia nie więcej niż trzech arbitrów, z których co najmniej jeden będzie wyznaczony w ciągu trzech miesięcy od daty wejścia w życie protokołu w stosunku do tej Strony. Każdy arbiter powinien mieć doświadczenie w sprawach Antarktyki, posiadać pogłębioną znajomość prawa międzynarodowego i cieszyć się bardzo wysokim uznaniem za swoją bezstronność, kompetencję i prawość. Nazwiska osób w ten sposób wyznaczonych stanowią listę arbitrów. Każda Strona powinna w każdym czasie utrzymywać na liście nazwisko co najmniej jednego arbitra.

Article 26

Notifications by the Depository

The Depository shall notify all Contracting Parties to the Antarctic Treaty of the following:

- (a) signatures of this Protocol and the deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession;
- (b) the date of entry into force of this Protocol and any additional Annex thereto;
- (c) the date of entry into force of any amendment or modification to this Protocol;
- (d) the deposit of declarations and notices pursuant to Article 19; and
- (e) any notification received pursuant to Article 25 (5) (b).

Article 27

Authentic texts and registration with the United Nations

1. This Protocol, done in the English, French, Russian and Spanish languages, each version being equally authentic, shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, which shall transmit duly certified copies thereof to all Contracting Parties to the Antarctic Treaty.

2. This Protocol shall be registered by the Depository pursuant to Article 102 of the Charter of the United Nations.

*SCHEDULE TO THE PROTOCOL***Arbitration**

Article 1

1. The Arbitral Tribunal shall be constituted and shall function in accordance with the Protocol, including this Schedule.

2. The Secretary referred to in this Schedule is the Secretary General of the Permanent Court of Arbitration.

Article 2

1. Each Party shall be entitled to designate up to three Arbitrators, at least one of whom shall be designated within three months of the entry into force of the Protocol for that Party. Each Arbitrator shall be experienced in Antarctic affairs, have thorough knowledge of international law and enjoy the highest reputation for fairness, competence and integrity. The names of the persons so designated shall constitute the list of Arbitrators. Each Party shall at all times maintain the name of at least one Arbitrator on the list.

2. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3, arbiter wyznaczony przez Stronę powinien pozostać na liście przez okres pięciu lat i będzie mógł być ponownie wyznaczony przez tę Stronę na dodatkowy okres pięciu lat.

3. Strona, która wyznaczyła arbitra, może wycofać nazwisko tego arbitra z listy. W przypadku śmierci arbitra lub wycofania z listy przez Stronę z jakiegokolwiek powodu nazwiska arbitra wyznaczonego przez nią, Strona, która wyznaczyła danego arbitra, powiadomi o tym niezwłocznie Sekretarza. Arbiter, którego nazwisko zostało wycofane z listy, będzie kontynuował swą działalność w jakimkolwiek Trybunale Arbitrażowym, do którego został wyznaczony, aż do czasu zakończenia postępowania przed tym Trybunałem Arbitrażowym.

4. Sekretarz zapewni stałą aktualizację listy arbitrów wyznaczonych zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 3

1. Trybunał Arbitrażowy będzie się składał z trzech arbitrów, którzy będą wyznaczani w następujący sposób:

- (a) Strona sporu rozpoczynająca postępowanie wyznacza z listy wymienionej w artykule 2 jednego arbitra, który może być jej obywatelem. Nominacja ta będzie zamieszczona w notyfikacji, o której mowa w artykule 4.
- (b) W ciągu 40 dni od otrzymania tej notyfikacji inna strona sporu wyznaczy z listy wymienionej w artykule 2 drugiego arbitra, który może być jej obywatelem.
- (c) W ciągu 60 dni od wyznaczenia drugiego arbitra strony sporu wyznaczą z listy wymienionej w artykule 2, za porozumieniem, trzeciego arbitra. Trzeci arbiter nie może być ani obywatelem strony sporu, ani osobą wyznaczoną z listy wymienionej w artykule 2 przez stronę sporu, ani też posiadać tego samego obywatelstwa, co którykolwiek z dwóch pierwszych arbitrów. Trzeci arbiter przewodniczy Trybunałowi Arbitrażowemu.
- (d) Jeżeli drugi arbiter nie został wyznaczony w ustanowionym terminie lub jeżeli strony sporu nie osiągnęły porozumienia w przewidzianym okresie co do powołania trzeciego arbitra, arbiter lub arbitrzy będą wyznaczeni z listy wymienionej w artykule 2 i w oparciu o zasady ujęte w punktach (b) i (c), na wniosek jakiegokolwiek strony sporu, w ciągu 30 dni od dnia otrzymania takiego wniosku przez przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości. Podczas wykonywania funkcji przyznanych mu w niniejszym punkcie Przewodniczący Trybunału będzie konsultował się ze stronami sporu.

2. Subject to paragraph 3 below, an Arbitrator designated by a Party shall remain on the list for a period of five years and shall be eligible for redesignation by that Party for additional five year periods.

3. A Party which designated an Arbitrator may withdraw the name of that Arbitrator from the list. If an Arbitrator dies or if a Party for any reason withdraws from the list the name of an Arbitrator designated by it, the Party which designated the Arbitrator in question shall notify the Secretary promptly. An Arbitrator whose name is withdrawn from the list shall continue to serve on any Arbitral Tribunal to which that Arbitrator has been appointed until the completion of proceedings before the Arbitral Tribunal.

4. The Secretary shall ensure that an up-to-date list is maintained of the Arbitrators designated pursuant to this Article.

Article 3

1. The Arbitral Tribunal shall be composed of three Arbitrators who shall be appointed as follows:

- (a) The party to the dispute commencing the proceedings shall appoint one Arbitrator, who may be its national, from the list referred to in Article 2. This appointment shall be included in the notification referred to in Article 4.
- (b) Within 40 days of the receipt of that notification, the other party to the dispute shall appoint the second Arbitrator, who may be its national, from the list referred to in Article 2.
- (c) Within 60 days of the appointment of the second Arbitrator, the parties to the dispute shall appoint by agreement the third Arbitrator from the list referred to in Article 2. The third Arbitrator shall not be either a national of a party to the dispute, or a person designated for the list referred to in Article 2 by a party to the dispute, or of the same nationality as either of the first two Arbitrators. The third Arbitrator shall be the Chairperson of the Arbitral Tribunal.
- (d) If the second Arbitrator has not been appointed within the prescribed period, or if the parties to the dispute have not reached agreement within the prescribed period on the appointment of the third Arbitrator, the Arbitrator or Arbitrators shall be appointed, at the request of any party to the dispute and within 30 days of the receipt of such request, by the President of the International Court of Justice from the list referred to in Article 2 and subject to the conditions prescribed in subparagraphs (b) and (c) above. In performing the functions accorded him or her in this subparagraph, the President of the Court shall consult the parties to the dispute.

(e) Jeżeli Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie jest w stanie wykonywać funkcji przyznanych mu w punkcie (d) lub jest obywatelem jednej ze stron sporu, funkcje te będą wykonywane przez Wiceprzewodniczącego Trybunału; jeżeli jednak Wiceprzewodniczący nie jest w stanie wykonywać funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej ze stron sporu, funkcje powyższe będą wykonywane przez następnego najstarszego członka Trybunału, będącego w dyspozycji, i który nie jest obywatelem jednej ze stron sporu.

2. Każde zwolnione stanowisko będzie uzupełnione w trybie przewidzianym dla początkowego wyznaczenia arbitra.

3. W jakimkolwiek sporze dotyczącym więcej niż dwóch Stron, Strony, które mają ten sam interes, wyznaczą w drodze porozumienia wspólnego arbitra w terminie określonym w ustępie 1 punkt (b).

Artykuł 4

Strona sporu, wszczynając postępowanie, powiadomi w formie pisemnej o powyższym drugą stronę lub inne strony sporu, jak również Sekretarza. Powyższa notyfikacja powinna zawierać określenie roszczenia i podstawy, na której jest ono oparte. Notyfikacja zostanie przekazana przez Sekretarza wszystkim innym Stronom.

Artykuł 5

1. O ile strony sporu nie uzgodnią inaczej, arbitraż będzie miał miejsce w Hadze, gdzie znajdować się będą archiwa Trybunału Arbitrażowego. Trybunał Arbitrażowy przyjmie własne zasady procedury. Takie zasady powinny zapewnić, aby każda strona sporu miała pełną możliwość być wysłuchaną oraz przedstawienia swojej sprawy; należy również zapewnić, aby postępowanie prowadzone było sprawnie.

2. Trybunał Arbitrażowy może zapoznać się z roszczeniem wzajemnym, powstałym podczas postępowania, oraz wydać orzeczenie odnośnie do tego roszczenia.

Artykuł 6

1. O ile Trybunał Arbitrażowy uzna się *prima facie* za kompetentnego zgodnie z protokołem, może on:

- (a) na życzenie każdej strony sporu wskazać takie środki tymczasowe, jakie uważa za niezbędne, w celu zapewnienia poszanowania praw stron sporu;
- (b) polecić zastosowanie wszelkich środków tymczasowych, jakie uważa za niezbędne w danych okolicznościach, w celu zapobieżenia poważnej szkodzie w odniesieniu do środowiska Antarktyki oraz zależnych od niej i związanych z nią ekosystemów.

2. Strony sporu zastosują niezwłocznie wszelkie środki tymczasowe przewidziane w ustępie 1 punkt (b),

(e) If the President of the International Court of Justice is unable to perform the functions accorded him or her in subparagraph (d) above or is a national of a party to the dispute, the functions shall be performed by the Vice-President of the Court, except that if the Vice-President is unable to perform the functions or is a national of a party to the dispute the functions shall be performed by the next most senior member of the Court who is available and is not a national of a party to the dispute.

2. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

3. In any dispute involving more than two Parties, those Parties having the same interest shall appoint one Arbitrator by agreement within the period specified in paragraph 1 (b) above.

Article 4

The party to the dispute commencing proceedings shall so notify the other party or parties to the dispute and the Secretary in writing. Such notification shall include a statement of the claim and the grounds on which it is based. The notification shall be transmitted by the Secretary to all Parties.

Article 5

1. Unless the parties to the dispute agree otherwise, arbitration shall take place at The Hague, where the records of the Arbitral Tribunal shall be kept. The Arbitral Tribunal shall adopt its own rules of procedure. Such rules shall ensure that each party to the dispute has a full opportunity to be heard and to present its case and shall also ensure that the proceedings are conducted expeditiously.

2. The Arbitral Tribunal may hear and decide counterclaims arising out of the dispute.

Article 6

1. The Arbitral Tribunal, where it considers that *prima facie* it has jurisdiction under the Protocol, may:

- (a) at the request of any party to a dispute, indicate such provisional measures as it considers necessary to preserve the respective rights of the parties to the dispute;
- (b) prescribe any provisional measures which it considers appropriate under the circumstances to prevent serious harm to the Antarctic environment or dependent or associated ecosystems.

2. The parties to the dispute shall comply promptly with any provisional measures prescribed under

w oczekiwaniu na orzeczenie w myśl artykułu 10.

3. Niezależnie od terminu ustalonego w artykule 20 protokołu, strona sporu może zgodnie z artykułem 4 w każdym czasie, w drodze notyfikacji skierowanej do innej strony lub innych stron sporu oraz do Sekretarza, zażądać, aby Trybunał Arbitrażowy ukonstytuował się wyjątkowo szybko w celu wskazania lub zalecenia pilnych środków tymczasowych zgodnie z artykułem 3, z tym że w każdym przypadku terminy określone w artykule 3 ustęp 1 punkty (b), (c) i (d) zostaną skrócone do 14 dni. Trybunał Arbitrażowy orzeknie co do żądania dotyczącego pilnych środków tymczasowych w ciągu dwóch miesięcy od wyznaczenia swego przewodniczącego.

4. Po podjęciu decyzji przez Trybunał Arbitrażowy co do żądania dotyczącego pilnych środków tymczasowych podjętych zgodnie z ustępem 3, procedura rozstrzygnięcia sporu przebiegać będzie zgodnie z artykułami 18, 19 i 20 protokołu.

Artykuł 7

Każda Strona, uważająca, że ma interes prawny, ogólny lub indywidualny, który może być istotnie naruszony orzeczeniem Trybunału Arbitrażowego, może interweniować w trakcie postępowania, o ile Trybunał Arbitrażowy nie postanowi inaczej.

Artykuł 8

Strony sporu będą ułatwiać pracę Trybunału Arbitrażowego i w szczególności, zgodnie z ich prawem oraz używając wszelkich środków znajdujących się w ich dyspozycji, będą dostarczać Trybunałowi wszelkich odpowiednich dokumentów i informacji, a także umożliwią mu, gdy to będzie niezbędne, powoływanie świadków lub ekspertów oraz uzyskiwanie ich zeznań.

Artykuł 9

Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawia się przed Trybunałem Arbitrażowym lub zaniecha obrony swej sprawy, każda inna strona sporu może poprosić Trybunał Arbitrażowy o kontynuowanie postępowania i wydanie orzeczenia.

Artykuł 10

1. Trybunał Arbitrażowy będzie rozstrzygać przedłożone mu spory na podstawie postanowień protokołu i innych odpowiednich norm i zasad prawa międzynarodowego, które nie przeczą tym postanowieniom.

2. Trybunał Arbitrażowy może orzekać *ex aequo et bono* w sporach mu przedłożonych, o ile strony sporu wyrażą na to zgodę.

Artykuł 11

1. Przed wydaniem orzeczenia Trybunał Arbitrażowy upewni się, że jest kompetentny w odniesieniu do

paragraph 1 (b) above pending an award under Article 10.

3. Notwithstanding the time period in Article 20 of the Protocol, a party to a dispute may at any time, by notification to the other party or parties to the dispute and to the Secretary in accordance with Article 4, request that the Arbitral Tribunal be constituted as a matter of exceptional urgency to indicate or prescribe emergency provisional measures in accordance with this Article. In such case, the Arbitral Tribunal shall be constituted as soon as possible in accordance with Article 3, except that the time periods in Article 3 (1) (b), (c) and (d) shall be reduced to 14 days in each case. The Arbitral Tribunal shall decide upon the request for emergency provisional measures within two months of the appointment of its Chairperson.

4. Following a decision by the Arbitral Tribunal upon a request for emergency provisional measures in accordance with paragraph 3 above, settlement of the dispute shall proceed in accordance with Articles 18, 19 and 20 of the Protocol.

Article 7

Any Party which believes it has a legal interest, whether general or individual, which may be substantially affected by the award of an Arbitral Tribunal, may, unless the Arbitral Tribunal decides otherwise, intervene in the proceedings.

Article 8

The parties to the dispute shall facilitate the work of the Arbitral Tribunal and, in particular, in accordance with their law and using all means at their disposal, shall provide it with all relevant documents and information, and enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 9

If one of the parties to the dispute does not appear before the Arbitral Tribunal or fails to defend its case, any other party to the dispute may request the Arbitral Tribunal to continue the proceedings and make its award.

Article 10

1. The Arbitral Tribunal shall, on the basis of the provisions of the Protocol and other applicable rules and principles of international law that are not incompatible with such provisions, decide such disputes as are submitted to it.

2. The Arbitral Tribunal may decide, *ex aequo et bono*, a dispute submitted to it, if the parties to the dispute so agree.

Article 11

1. Before making its award, the Arbitral Tribunal shall satisfy itself that it has competence in respect of

sporu oraz że roszczenie lub roszczenie wzajemne jest należycie uzasadnione od strony faktycznej i prawnej.

2. Do orzeczenia dołączone będzie uzasadnienie wskazujące na powody decyzji; orzeczenie będzie zakomunikowane Sekretarzowi, który prześle je wszystkim Stronom.

3. Orzeczenie będzie ostateczne i wiążące dla stron sporu i dla każdej Strony, która interweniowała podczas postępowania, i będzie podlegało niezwłocznemu wykonaniu. Na życzenie strony sporu lub Strony interweniującej Trybunał Arbitrażowy dokona interpretacji orzeczenia.

4. Orzeczenie będzie wiążące jedynie w odniesieniu do danego sporu.

5. Jeżeli Trybunał Arbitrażowy nie zdecyduje inaczej, wydatki tego Trybunału, włącznie z wynagrodzeniem arbitrów, pokrywane będą przez strony sporu w równych częściach.

Artykuł 12

Wszystkie decyzje Trybunału Arbitrażowego, włącznie z tymi, o których mowa w artykułach 5, 6 i 11, podejmowane będą większością głosów arbitrów, przy czym nie mogą oni wstrzymać się od głosu.

Artykuł 13

1. Niniejszy aneks może być poprawiony lub zmieniony w trybie przewidzianym w artykule IX ustęp 1 Układu w sprawie Antarktyki. O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za przyjęte i nabierają mocy prawnej w rok po zamknięciu Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego czasu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie przyjąć wspomnianych zmian.

2. Wszelkie poprawki lub zmiany do niniejszego aneksu, które nabiorą mocy zgodnie z ustępem 1, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich przyjęciu przez tę Stronę.

ZAŁĄCZNIK I

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU W SPRAWIE ANTARKTYKI

Ocena skutków wobec środowiska

Artykuł 1

Faza wstępna

1. Ocena skutków wobec środowiska proponowanych działań wymienionych w artykule 8 protokołu będzie rozpatrywana, przed ich rozpoczęciem, zgodnie z odpowiednimi procedurami narodowymi.

the dispute and that the claim or counterclaim is well founded in fact and law.

2. The award shall be accompanied by a statement of reasons for the decision and shall be communicated to the Secretary who shall transmit it to all Parties.

3. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and on any Party which intervened in the proceedings and shall be complied with without delay. The Arbitral Tribunal shall interpret the award at the request of a party to the dispute or of any intervening Party.

4. The award shall have no binding force except in respect of that particular case.

5. Unless the Arbitral Tribunal decides otherwise, the expenses of the Arbitral Tribunal, including the remuneration of the Arbitrators, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares.

Article 12

All decisions of the Arbitral Tribunal, including those referred to in Articles 5, 6 and 11, shall be made by a majority of the Arbitrators who may not abstain from voting.

Article 13

1. This Schedule may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Schedule which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

ANNEX I

TO THE PROTOCOL ON ENVIRONMENTAL PROTECTION TO THE ANTARCTIC TREATY

Environmental impact assessment

Article 1

Preliminary stage

1. The environmental impacts of proposed activities referred to in Article 8 of the Protocol shall, before their commencement, be considered in accordance with appropriate national procedures.

2. Jeżeli dana działalność zostanie określona jako ta, która powoduje mniejszy niż niewielki lub przejściowy wpływ na środowisko, można ją podjąć natychmiast.

2. If an activity is determined as having less than a minor or transitory impact, the activity may proceed forthwith.

Artykuł 2

Article 2

Wstępna ocena wpływu na środowisko

Initial Environmental Evaluation

1. O ile nie zostanie stwierdzone, iż działalność będzie miała mniejszy niż niewielki lub przejściowy wpływ na środowisko, lub o ile Wszelstronna ocena wpływu na środowisko nie została sporządzona zgodnie z artykułem 3, będzie przygotowana Wstępna ocena wpływu na środowisko. Powinna ona zawierać dostateczną ilość szczegółów, aby ustalić, czy proponowana działalność może mieć większy aniżeli niewielki lub przejściowy wpływ na środowisko, oraz powinna zawierać:

1. Unless it has been determined that an activity will have less than a minor or transitory impact, or unless a Comprehensive Environmental Evaluation is being prepared in accordance with Article 3, an Initial Environmental Evaluation shall be prepared. It shall contain sufficient detail to assess whether a proposed activity may have more than a minor or transitory impact and shall include:

- (a) określenie proponowanej działalności, włącznie z jej celem, miejscem, czasem trwania i intensywnością; i
- (b) rozpatrzenie alternatyw proponowanej działalności i skutków, które ta działalność może wywołać, włącznie z rozpatrzeniem kumulatywnych skutków w świetle istniejących oraz znanych planowanych działań.

- (a) a description of the proposed activity, including its purpose, location, duration, and intensity; and
- (b) consideration of alternatives to the proposed activity and any impacts that the activity may have, including consideration of cumulative impacts in the light of existing and known planned activities.

2. Jeżeli Wstępna ocena wpływu na środowisko wskaże, że proponowana działalność prawdopodobnie nie będzie miała większego aniżeli niewielki lub przejściowy wpływ na środowisko, działalność ta może zostać podjęta, pod warunkiem że zostaną zastosowane odpowiednie procedury, włącznie z monitoringiem, w celu zbadania i oceny skutków tej działalności.

2. If an Initial Environmental Evaluation indicates that a proposed activity is likely to have no more than a minor or transitory impact, the activity may proceed, provided that appropriate procedures, which may include monitoring, are put in place to assess and verify the impact of the activity.

Artykuł 3

Article 3

Wszelstronna ocena wpływu na środowisko

Comprehensive Environmental Evaluation

1. Jeżeli Wstępna ocena wpływu na środowisko wskaże lub jeżeli w inny sposób zostanie stwierdzone, że proponowana działalność prawdopodobnie będzie mieć większy aniżeli niewielki lub przejściowy wpływ na środowisko, zostanie przygotowana Wszelstronna ocena wpływu na środowisko.

1. If an Initial Environmental Evaluation indicates or if it is otherwise determined that a proposed activity is likely to have more than a minor or transitory impact, a Comprehensive Environmental Evaluation shall be prepared.

2. Wszelstronna ocena wpływu na środowisko powinna zawierać:

2. A Comprehensive Environmental Evaluation shall include:

- (a) określenie proponowanej działalności, włącznie z jej celem, miejscem, czasem trwania i intensywnością, a także możliwe alternatywy działalności, włącznie z alternatywą zaniechania działalności, oraz określenie konsekwencji takich alternatyw;
- (b) określenie stanu początkowego warunków środowiskowych jako stanu odniesienia, z którym przewidywane zmiany powinny być porównywane, a także prognozę co do późniejszego stanu środowiska w przypadku niepodjęcia proponowanej działalności;
- (c) określenie metod i danych używanych w celu przewidywania skutków proponowanej działalności;

- (a) a description of the proposed activity including its purpose, location, duration and intensity, and possible alternatives to the activity, including the alternative of not proceeding, and the consequences of those alternatives;
- (b) a description of the initial environmental reference state with which predicted changes are to be compared and a prediction of the future environmental reference state in the absence of the proposed activity;
- (c) a description of the methods and data used to forecast the impacts of the proposed activity;

- (d) ocenę rodzaju, wielkości, czasu trwania i intensywności prawdopodobnych bezpośrednich skutków proponowanej działalności;
  - (e) rozpatrzenie możliwych pośrednich i drugorzędnych skutków proponowanej działalności;
  - (f) rozpatrzenie kumulatywnych skutków proponowanej działalności w świetle istniejących działań i innych znanych planowanych działań;
  - (g) rozpoznanie środków, włącznie z programami monitoringu, które mogą zostać podjęte w celu zmniejszenia do minimum lub osłabienia skutków proponowanej działalności i wykrycia skutków nieprzewidywanych, które umożliwią wczesne ostrzeżenie o ujemnych następstwach działalności oraz pozwolą podjąć szybkie i skuteczne działania w odniesieniu do wypadków;
  - (h) rozpoznanie nieprzewidywalnych skutków proponowanej działalności;
  - (i) rozpatrzenie skutków proponowanej działalności w odniesieniu do prowadzenia badań naukowych i innych istniejących rodzajów użytkowania;
  - (j) rozpoznanie luk w posiadanej wiedzy oraz niejasności napotkanych w czasie zbierania informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem;
  - (k) nietechniczne streszczenie informacji przewidzianych w niniejszym ustępie; oraz
  - (l) nazwisko i adres osoby lub nazwę i adres organizacji, która przygotowała Wszeczną ocenę wpływu na środowisko, oraz adres, pod który należy kierować uwagi do tego dokumentu.
- (d) estimation of the nature, extent, duration, and intensity of the likely direct impacts of the proposed activity;
  - (e) consideration of possible indirect or second order impacts of the proposed activity;
  - (f) consideration of cumulative impacts of the proposed activity in the light of existing activities and other known planned activities;
  - (g) identification of measures, including monitoring programmes, that could be taken to minimise or mitigate impacts of the proposed activity and to detect unforeseen impacts and that could provide early warning of any adverse effects of the activity as well as to deal promptly and effectively with accidents;
  - (h) identification of unavoidable impacts of the proposed activity;
  - (i) consideration of the effects of the proposed activity on the conduct of scientific research and on other existing uses and values;
  - (j) an identification of gaps in knowledge and uncertainties encountered in compiling the information required under this paragraph;
  - (k) a non-technical summary of the information provided under this paragraph; and
  - (l) the name and address of the person or organization which prepared the Comprehensive Environmental Evaluation and the address to which comments thereon should be directed.

3. Projekt Wszeczną ocenę wpływu na środowisko będzie publicznie dostępny i zostanie rozestany do wszystkich Stron, które udostępnią go publicznie w celu uzyskania komentarzy. Ustanawia się 90-dniowy termin dla przesyłania uwag.

3. The draft Comprehensive Environmental Evaluation shall be made publicly available and shall be circulated to all Parties, which shall also make it publicly available, for comment. A period of 90 days shall be allowed for the receipt of comments.

4. Projekt Wszeczną ocenę wpływu na środowisko zostanie przesłany do Komitetu w tym samym czasie, w którym zostanie on rozestany Stronom, i co najmniej na 120 dni przed najbliższym Spotkaniem Konsultatywnym Układu w sprawie Antarktyki, w celu jego właściwego rozpatrzenia.

4. The draft Comprehensive Environmental Evaluation shall be forwarded to the Committee at the same time as it is circulated to the Parties, and at least 120 days before the next Antarctic Treaty Consultative Meeting, for consideration as appropriate.

5. Żadna ostateczna decyzja nie zostanie podjęta odnośnie do prowadzenia proponowanej działalności na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, zanim Spotkanie Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki na zlecenie Komitetu nie będzie miało możliwości rozpatrzenia projektu Wszeczną ocenę wpływu na środowisko, przy czym decyzja co do podjęcia wspomnianej działalności nie powinna być opóźniona z powodu działania niniejszego ustępu więcej niż o 15 miesięcy, licząc od daty rozestania projektu Wszeczną ocenę wpływu na środowisko.

5. No final decision shall be taken to proceed with the proposed activity in the Antarctic Treaty area unless there has been an opportunity for consideration of the draft Comprehensive Environmental Evaluation by the Antarctic Treaty Consultative Meeting on the advice of the Committee, provided that no decision to proceed with a proposed activity shall be delayed through the operation of this paragraph for longer than 15 months from the date of circulation of the draft Comprehensive Environmental Evaluation.

6. Ostateczny tekst Wszeczną ocenę wpływu na środowisko powinien zawierać uwagi nadesłane w związku z projektem Wszeczną ocenę wpływu na środowisko lub streszczenia tych uwag. Ostateczny

6. A final Comprehensive Environmental Evaluation shall address and shall include or summarise comments received on the draft Comprehensive Environmental Evaluation. The final Comprehensive

tekst Wszeczhstronnej oceny wpływu na środowisko, zapisy odnośnie do jakiegokolwiek decyzji dotyczącej tej oceny, a także ocena znaczenia przewidywanych skutków w stosunku do korzyści z proponowanej działalności, zostaną rozesełane do wszystkich Stron, które udostępnią te dokumenty publicznie, co najmniej 60 dni przed rozpoczęciem proponowanej działalności na obszarze Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 4

Decyzje oparte na Wszeczhstronnej ocenie wpływu na środowisko

Jakakolwiek decyzja dotycząca proponowanej działalności, do której ma zastosowanie artykuł 3, powinna być podejmowana, a jeżeli zostanie podjęta, niezależnie czy w swojej pierwotnej, czy też w zmienionej formie, będzie oparta na Wszeczhstronnej ocenie wpływu na środowisko, jak również na innych odpowiednich ocenach.

Artykuł 5

Monitoring

1. Zostaną zastosowane procedury, włącznie z odpowiednim monitoringiem głównych parametrów dotyczących środowiska, w celu zbadania oceny skutków jakiegokolwiek działalności podjętej w wyniku realizacji Wszeczhstronnej oceny wpływu na środowisko.

2. Procedury wymienione w ustępie 1 i w artykule 2 ustęp 2 zostaną ustalone dla regularnego i weryfikowalnego rejestrowania skutków działalności, między innymi, w celu:

- (a) umożliwienia realizacji oceny wskazującej, w jakiej mierze skutki te zgodne są z protokołem;
- (b) dostarczania informacji użytecznych dla zmniejszenia do minimum lub ograniczania skutków, a także, jeśli to wskazane, informacji o konieczności zawieszenia, zaprzestania lub zmiany działalności.

Artykuł 6

Obieg informacji

1. Następujące informacje będą przesyłane Stenom, przekazywane Komitetowi i udostępniane publicznie:

- (a) określenie procedur wymienionych w artykule 1;
- (b) roczna lista wszystkich Wstępnych ocen wpływu na środowisko, przygotowanych zgodnie z artykułem 2, oraz decyzji podjętych w konsekwencji tych ocen,
- (c) ważne informacje otrzymane w związku z procedurami zastosowanymi zgodnie z artykułem 2 ustęp 2 i artykułem 5 oraz dotyczące wszelkich akcji podjętych w ich konsekwencji;

Environmental Evaluation, notice of any decisions relating thereto, and any evaluation of the significance of the predicted impacts in relation to the advantages of the proposed activity, shall be circulated to all Parties, which shall also make them publicly available, at least 60 days before the commencement of the proposed activity in the Antarctic Treaty area.

Article 4

Decisions to be based on Comprehensive Environmental Evaluations

Any decision on whether a proposed activity, to which Article 3 applies, should proceed, and, if so, whether in its original or in a modified form, shall be based on the Comprehensive Environmental Evaluation as well as other relevant considerations.

Article 5

Monitoring

1. Procedures shall be put in place, including appropriate monitoring of key environmental indicators, to assess and verify the impact of any activity that proceeds following the completion of a Comprehensive Environmental Evaluation.

2. The procedures referred to in paragraph 1 above and in Article 2 (2) shall be designed to provide a regular and verifiable record of the impacts of the activity in order, inter alia, to:

- (a) enable assessments to be made of the extent to which such impacts are consistent with the Protocol; and
- (b) provide information useful for minimising or mitigating impacts, and, where appropriate, information on the need for suspension, cancellation or modification of the activity.

Article 6

Circulation of information

1. The following information shall be circulated to the Parties, forwarded to the Committee and made publicly available:

- (a) a description of the procedures referred to in Article 1;
- (b) an annual list of any Initial Environmental Evaluations prepared in accordance with Article 2 and any decisions taken in consequence thereof;
- (c) significant information obtained, and any action taken in consequence thereof, from procedures put in place in accordance with Articles 2 (2) and 5; and

(d) informacje wymienione w artykule 3 ustęp 6.

2. Każda Wstępna ocena wpływu na środowisko, przygotowana zgodnie z artykułem 2, zostanie udostępniona na żądanie.

Artykuł 7

Przypadki nadzwyczajne

1. Niniejszy załącznik nie będzie stosowany w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa życia ludzkiego albo statków, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości, albo też ochrony środowiska, które wymagają podjęcia działań bez wypełniania procedur określonych w tym załączniku.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych, które normalnie wymagałyby przygotowania Wszechstronnej oceny wpływu na środowisko, będzie przesłane natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu; pełne wyjaśnienie podjętych działań zostanie dostarczone w ciągu 90 dni od ich realizacji.

Artykuł 8

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy załącznik może być poprawiony lub zmieniony w drodze przedsięwzięcia procedur przewidzianych w artykule IX ustęp 1 Układu w sprawie Antarktyki. O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za przyjęte i nabierają mocy prawnej po upływie jednego roku od daty zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić wspomnianych poprawek lub zmian.

2. Każda poprawka lub każda modyfikacja niniejszego załącznika, które nabiorą mocy zgodnie z ustępem 1, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich zatwierdzeniu przez tę Stronę.

ZAŁĄCZNIK II

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU W SPRAWIE ANTARKTYKI

Zachowanie antarktycznej fauny i flory

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszego załącznika:

(a) „miejscowy ssak” oznacza każdego osobnika należącego do klasy ssaków (Mammalia), zamieszkującego obszar Układu w sprawie Antarktyki lub

(d) information referred to in Article 3 (6).

2. Any Initial Environmental Evaluation prepared in accordance with Article 2 shall be made available on request.

Article 7

Cases of emergency

1. This Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of human life or of ships, aircraft or equipment and facilities of high value, or the protection of the environment, which require an activity to be undertaken without completion of the procedures set out in this Annex.

2. Notice of activities undertaken in cases of emergency, which would otherwise have required preparation of a Comprehensive Environmental Evaluation, shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee and a full explanation of the activities carried out shall be provided within 90 days of those activities.

Article 8

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

ANNEX II

TO THE PROTOCOL ON ENVIRONMENTAL PROTECTION TO THE ANTARCTIC TREATY

Conservation of Antarctic fauna and flora

Article 1

Definitions

For the purposes of this Annex:

(a) "native mammal" means any member of any species belonging to the Class Mammalia, indigenous to the Antarctic Treaty area or occurring there

- znajdującego się sezonowo na tym obszarze w wyniku naturalnej migracji;
- (b) „miejscowy ptak” oznacza każdego osobnika, w każdym cyklu swego życia (włącznie z jajami) należącego do klasy ptaków (Aves), zamieszkującego obszar Układu w sprawie Antarktyki lub znajdującego się sezonowo na tym obszarze w wyniku naturalnej migracji;
- (c) „miejszcowa roślina” oznacza każdy rodzaj lądowej lub słodkowodnej roślinności, włączając mchy, porosty, grzyby i wodorosty, w każdym stadium swego życia (włącznie z nasionami i innymi zarodnikami), znajdującymi się na obszarze Układu w sprawie Antarktyki;
- (d) „miejscowy bezkręgowiec” oznacza każdego lądowego lub słodkowodnego bezkręgowca, w każdym stadium swego życia, znajdującego się na obszarze Układu w sprawie Antarktyki;
- (e) „właściwa władza” oznacza każdą osobę lub agencję upoważnioną przez Stronę do wydawania zezwoleń na podstawie niniejszego załącznika;
- (f) „zezwolenie” oznacza formalne zezwolenie na piśmie wydane przez odpowiednią władzę;
- (g) „pozyskać” lub „pozyskiwanie” oznacza zabić, zranić lub schwytąć miejscowego ssaka lub ptaka albo je trzymać lub im dokuczać, albo też zabrać lub zniszczyć taką ilość miejscowych roślin, że ich lokalne rozprzestrzenienie lub obfitość byłyby istotnie naruszone;
- (h) „szkodliwa interwencja” oznacza:
- (i) przelot lub lądowanie helikopterów lub innych latających statków w sposób naruszający koncentrację ptaków i fok;
  - (ii) używanie pojazdów lub statków, włącznie z wodorostami i małymi łodziami, w sposób naruszający koncentrację ptaków i fok;
  - (iii) używanie środków wybuchowych lub broni palnej w sposób naruszający koncentrację ptaków i fok;
  - (iv) świadome naruszanie spokoju mnożących się lub opierających się ptaków albo koncentracji ptaków i fok przez osoby idące pieszo;
  - (v) istotne zniszczenie koncentracji miejscowych roślin lądowych przez lądujące statki latające, jeżdżące pojazdy lub przez pieszych albo też w inny sposób; oraz
  - (vi) każdą działalność, której rezultaty w istotny sposób ujemnie zmieniają miejsce pobytu jakichkolwiek gatunków lub populacji miejscowych ssaków, ptaków i roślin lub bezkręgowców.
- (i) „Międzynarodowa konwencja dotycząca reglamentacji polowań na wieloryby” oznacza konwencję sporządzoną w Waszyngtonie dnia 2 grudnia 1946 r.
- seasonally through natural migrations;
- (b) “native bird” means any member, at any stage of its life cycle (including eggs), of any species of the Class Aves indigenous to the Antarctic Treaty area or occurring there seasonally through natural migrations;
- (c) “native plant” means any terrestrial or freshwater vegetation, including bryophytes, lichens, fungi and algae, at any stage of its life cycle (including seeds, and other propagules), indigenous to the Antarctic Treaty area;
- (d) “native invertebrate” means any terrestrial or freshwater invertebrate, at any stage of its life cycle, indigenous to the Antarctic Treaty area;
- (e) “appropriate authority” means any person or agency authorized by a Party to issue permits under this Annex;
- (f) “permit” means a formal permission in writing issued by an appropriate authority;
- (g) “take” or “taking” means to kill, injure, capture, handle or molest, a native mammal or bird, or to remove or damage such quantities of native plants that their local distribution or abundance would be significantly affected;
- (h) “harmful interference” means:
- (i) flying or landing helicopters or other aircraft in a manner that disturbs concentrations of birds and seals;
  - (ii) using vehicles or vessels, including hovercraft and small boats, in a manner that disturbs concentrations of birds and seals;
  - (iii) using explosives or firearms in a manner that disturbs concentrations of birds and seals;
  - (iv) wilfully disturbing breeding or moulting birds or concentrations of birds and seals by persons on foot;
  - (v) significantly damaging concentrations of native terrestrial plants by landing aircraft, driving vehicles, or walking on them, or by other means; and
  - (vi) any activity that results in the significant adverse modification of habitats of any species or population of native mammal, bird, plant or invertebrate.
- (i) “International Convention for the Regulation of Whaling” means the Convention done at Washington on 2 December 1946.

Artykuł 2

Przypadki nadzwyczajne

1. Niniejszy załącznik nie będzie stosowany w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa życia ludzkiego albo statków, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości albo też ochrony środowiska.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych będzie przestane natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu.

Artykuł 3

Ochrona miejscowej fauny i flory

1. Pozyskiwanie lub szkodliwa interwencja będą zakazane, z wyjątkiem działania zgodnego z zezwoleniem.

2. Zezwolenia takie określać będą dopuszczalne działania, a także datę, miejsce i osobę działającą; będą one wydawane wyłącznie w następujących okolicznościach:

- (a) w celu uzyskania próbek do badań naukowych lub naukowej informacji;
- (b) w celu uzyskania próbek dla muzeów, herbariów, ogrodów zoologicznych i botanicznych albo innych edukacyjnych lub kulturalnych instytucji lub ich użytkowników;
- (c) w przypadkach nieprzewidzianych skutków badań naukowych, dla których nie było upoważnienia zgodnie z punktami (a) i (b), albo też takich skutków budowy lub funkcjonowania pomocniczych instalacji naukowych.

3. Wydawanie takich zezwoleń będzie limitowane w taki sposób, aby zapewnić, że:

- (a) żadne miejscowe ssaki, ptaki lub rośliny nie będą pozyskiwane ponad te, które są niezbędne, aby osiągnąć cele ustalone w ustępie 2;
- (b) jedynie mała liczba miejscowych ssaków lub ptaków będzie zabita i że w żadnym przypadku miejscowe ssaki lub ptaki nie będą zabijane w miejscowej populacji w większej ilości, aniżeli, włączając inne upoważnione pozyskania, może być odtworzona normalnie poprzez naturalną reprodukcję w następnym sezonie;
- (c) zostanie utrzymana różnorodność gatunków, jak również miejsc przebywania niezbędnych dla ich istnienia, oraz równowaga systemów ekologicznych na obszarze Układu w sprawie Antarktyki.

4. Wszystkie gatunki miejscowych ssaków, ptaków i roślin, wymienione w dodatku A do niniejszego załącznika, uznane zostaną za „Specjalnie Chronione Gatunki” i będą korzystały ze szczególnej ochrony Stron.

Article 2

Cases of emergency

1. This Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of human life or of ships, aircraft, or equipment and facilities of high value, or the protection of the environment.

2. Notice of activities undertaken in cases of emergency shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee.

Article 3

Protection of native fauna and flora

1. Taking or harmful interference shall be prohibited, except in accordance with a permit.

2. Such permits shall specify the authorized activity, including when, where and by whom it is to be conducted and shall be issued only in the following circumstances:

- (a) to provide specimens for scientific study or scientific information;
- (b) to provide specimens for museums, herbaria, zoological and botanical gardens, or other educational or cultural institutions or uses; and
- (c) to provide for unavoidable consequences of scientific activities not otherwise authorized under sub-paragraphs (a) or (b) above, or of the construction and operation of scientific support facilities.

3. The issue of such permits shall be limited so as to ensure that:

- (a) no more native mammals, birds, or plants are taken than are strictly necessary to meet the purposes set forth in paragraph 2 above;
- (b) only small numbers of native mammals or birds are killed and in no case more native mammals or birds are killed from local populations than can, in combination with other permitted takings, normally be replaced by natural reproduction in the following season; and
- (c) the diversity of species, as well as the habitats essential to their existence, and the balance of the ecological systems existing within the Antarctic Treaty area are maintained.

4. Any species of native mammals, birds and plants listed in Appendix A to this Annex shall be designated "Specially Protected Species", and shall be accorded special protection by the Parties.

5. Nie wydaje się zezwoleń na pozyskanie Specjalnie Chronionych Gatunków, z wyjątkiem przypadków:

- (a) niezbędnych dla celów naukowych;
- (b) gdy to nie zagrazi przetrwaniu lub odtworzeniu gatunku lub miejscowej populacji i
- (c) gdy używa się, w miarę możliwości, technik nie powodujących śmierci.

6. Wszelkie pozyskania miejscowych ssaków i ptaków powinny odbywać się w taki sposób, aby stwarzać im jak najmniej bólu i możliwych cierpień.

Artykuł 4

Wprowadzenie gatunków niemiejskich, pasożytów i chorób

1. Żadne gatunki zwierząt lub roślin spoza obszaru Układu w sprawie Antarktyki nie będą wprowadzone na ląd lub szelf lodowy albo też do wód obszaru Układu w sprawie Antarktyki, z wyjątkiem przypadków objętych zezwoleniem.

2. Psy nie będą wprowadzone na ląd lub szelf lodowy, a te psy, które tam się znajdują obecnie, zostaną usunięte do dnia 1 kwietnia 1994 r.

3. Zezwolenia, o których mowa w ustępie 1, będą wydawane w celu przywozu jedynie zwierząt i roślin wymienionych w dodatku B do niniejszego załącznika i będą określać gatunek, liczbę i, jeżeli to konieczne, wiek i płeć, a także będą zawierać zalecenia w celu zapobiegania ucieczce lub kontaktowi tych zwierząt lub roślin z miejscową fauną i florą.

4. Wszelkie rośliny lub zwierzęta, dla których zezwolenie zostało wydane zgodnie z ustępami 1 i 3, powinny być, przed wygaśnięciem zezwolenia, wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki albo zniszczone przez spalanie lub w równie skuteczny sposób, który eliminuje ryzyko dla miejscowej fauny i flory. Zezwolenie powinno określać ten obowiązek. Jakiegokolwiek inne rośliny lub zwierzęta, wprowadzone na obszar Układu w sprawie Antarktyki spoza tego obszaru, włączając potomstwo, będą wywiezione lub zniszczone przez spalanie lub w inny równie skuteczny sposób, tak aby stały się sterylne, chyba że zostanie stwierdzone, iż nie stanowią one ryzyka dla miejscowej fauny i flory.

5. Żadne postanowienie niniejszego artykułu nie stosuje się do wwozu żywności na obszar Układu w sprawie Antarktyki, o ile nie będzie się w tym celu wwozić żywych zwierząt, a wszystkie rośliny i części zwierząt oraz produkty będą przechowywane w ściśle kontrolowanych warunkach i zostaną zniszczone zgodnie z załącznikiem III do protokołu oraz dodatkiem C do niniejszego załącznika.

6. Każda Strona będzie wymagać, aby zalecenia, włącznie z tymi, które są wymienione w dodatku C do

5. A permit shall not be issued to take a Specially Protected Species unless the taking:

- (a) is for a compelling scientific purpose;
- (b) will not jeopardize the survival or recovery of that species or local population; and
- (c) uses non-lethal techniques where appropriate.

6. All taking of native mammals and birds shall be done in the manner that involves the least degree of pain and suffering practicable.

Article 4

Introduction of non-native species, parasites and diseases

1. No species of animal or plant not native to the Antarctic Treaty area shall be introduced onto land or ice shelves, or into water in the Antarctic Treaty area except in accordance with a permit.

2. Dogs shall not be introduced onto land or ice shelves and dogs currently in those areas shall be removed by April 1, 1994.

3. Permits under paragraph 1 above shall be issued to allow the importation only of the animals and plants listed in Appendix B to this Annex and shall specify the species, numbers and, if appropriate, age and sex and precautions to be taken to prevent escape or contact with native fauna and flora.

4. Any plant or animal for which a permit has been issued in accordance with paragraphs 1 and 3 above, shall, prior to expiration of the permit, be removed from the Antarctic Treaty area or be disposed of by incineration or equally effective means that eliminates risk to native fauna or flora. The permit shall specify this obligation. Any other plant or animal introduced into the Antarctic Treaty area not native to that area, including any progeny, shall be removed or disposed of, by incineration or by equally effective means, so as to be rendered sterile, unless it is determined that they pose no risk to native flora or fauna.

5. Nothing in this Article shall apply to the importation of food into the Antarctic Treaty area provided that no live animals are imported for this purpose and all plants and animal parts and products are kept under carefully controlled conditions and disposed of in accordance with Annex III to the Protocol and Appendix C to this Annex.

6. Each Party shall require that precautions, including those listed in Appendix C to this Annex, be

niniejszego załącznika, zostały wykonane, ażeby zapobiegać wprowadzeniu mikroorganizmów (to jest wirusów, bakterii, pasożytów, drożdży, grzybów) nieobecnych w miejscowej faunie i florze.

taken to prevent the introduction of micro-organisms (e.g., viruses, bacteria, parasites, yeasts, fungi) not present in the native fauna and flora.

Artykuł 5

Article 5

Informacje

Information

Każda Strona przygotowuje i udostępni informacje, wskazujące w szczególności na zakazane działania i podające listę specjalnie chronionych gatunków oraz odnośnych obszarów chronionych, tym wszystkim osobom obecnym na obszarze Układu w sprawie Antarktyki lub zamierzającym udać się na ten obszar, aby upewnić się, że osoby te rozumieją postanowienia tego załącznika i będą ich przestrzegać.

Each Party shall prepare and make available information setting forth, in particular, prohibited activities and providing lists of Specially Protected Species and relevant Protected Areas to all those persons present in or intending to enter the Antarctic Treaty area with a view to ensuring that such persons understand and observe the provisions of this Annex.

Artykuł 6

Article 6

Wymiana informacji

Exchange of information

1. Strony podejmą kroki, aby:

1. The Parties shall make arrangements for:

- (a) zbierać i wymieniać wykazy (włącznie z wykazem zezwoleń) i dane statystyczne odnośnie do liczby każdego gatunku miejscowych ssaków, ptaków lub roślin pozyskanych rocznie na obszarze Układu w sprawie Antarktyki;
- (b) uzyskać i wymienić informację co do stanu miejscowych ssaków, ptaków, roślin i bezkręgowców na obszarze Układu w sprawie Antarktyki oraz odnośnie do stopnia, w jakim jakiś gatunek lub populacje potrzebują opieki;
- (c) ustalić wspólny sposób, w jaki taka informacja będzie przedkładana przez Strony zgodnie z ustępem 2.

- (a) collecting and exchanging records (including records of permits) and statistics concerning the numbers or quantities of each species of native mammal, bird or plant taken annually in the Antarctic Treaty area;
- (b) obtaining and exchanging information as to the status of native mammals, birds, plants, and invertebrates in the Antarctic Treaty area, and the extent to which any species or population needs protection;
- (c) establishing a common form in which this information shall be submitted by Parties in accordance with paragraph 2 below.

2. Każda Strona powiadomi inne Strony, jak również Komitet, przed końcem listopada każdego roku, o wszystkich krokach podjętych w wykonaniu ustępu 1 oraz o liczbie i rodzaju zezwoleń wydanych w oparciu o niniejszy załącznik w ubiegłym okresie od 1 lipca do 30 czerwca.

2. Each Party shall inform the other Parties as well as the Committee before the end of November of each year of any step taken pursuant to paragraph 1 above and of the number and nature of permits issued under this Annex in the preceding period of 1st July to 30th June.

Artykuł 7

Article 7

Stosunek do innych porozumień poza systemem Układu w sprawie Antarktyki

Relationship with other agreements outside the Antarctic Treaty system

Niniejszy załącznik w żadnej mierze nie narusza praw i obowiązków Stron wynikających z Międzynarodowej konwencji dotyczącej reglamentacji polowań na wieloryby.

Nothing in this Annex shall derogate from the rights and obligations of Parties under the International Convention for the Regulation of Whaling.

Artykuł 8

Article 8

Przegląd

Review

Strony dokonywać będą stałego przeglądu środków ochrony fauny i flory Antarktyki, biorąc pod uwagę wszelkie zalecenia wydawane przez Komitet.

The Parties shall keep under continuing review measures for the conservation of Antarctic fauna and flora, taking into account any recommendations from the Committee.

Artykuł 9

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy załącznik może być poprawiony lub zmieniony w drodze przedsięwzięcia środka przewidzianego w artykule IX ustęp 1 Układu w sprawie Antarktyki. O ile środek ten nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się skuteczne po upływie jednego roku od daty zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić tego środka.

2. Każda poprawka i każda zmiana niniejszego załącznika, które stały się skuteczne zgodnie z ustępem 1, staną się następnie wiążące dla każdej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich zatwierdzeniu przez tę Stronę.

Dodatki do załącznika

Dodatek A:

Specjalnie Chronione Gatunki

Wszystkie gatunki *genus Arctocephalus*, foki futrzane. *Ommatophoca rossii*, foka Rossa.

Dodatek B:

Wwóz zwierząt i roślin

Następujące zwierzęta i rośliny mogą być wwożone na obszar Układu w sprawie Antarktyki zgodnie z zezwoleniami wydanymi na podstawie artykułu 4 niniejszego załącznika:

- (a) rośliny domowe; i
- (b) laboratoryjne zwierzęta i rośliny, włącznie z wirusami, bakteriami, drożdżami i grzybami.

Dodatek C:

Środki ostrożności zapobiegające wprowadzeniu mikroorganizmów

1. Drób. Żaden żywy drób lub inne żywe ptaki nie będą wwożone na obszar Układu w sprawie Antarktyki. Przed zapakowaniem spreparowanego drobiu do wysyłki na obszar Układu w sprawie Antarktyki zostanie on sprawdzony na obecność chorób, takich jak choroba Newcastle, gruźlica i infekcja drożdżowa. Każda sztuka drobiu lub jej niezjedzona część zostanie wywieziona z obszaru Układu w sprawie Antarktyki lub zniszczona przez spalenie albo w inny równorzędny sposób, który eliminuje ryzyko dla miejscowej fauny i flory.

2. Należy unikać w stopniu praktycznie maksymalnym wwozu niesterylnej ziemi.

Article 9

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

Appendices to the Annex

Appendix A:

Specially Protected Species

All species of the *genus Arctocephalus*, Fur Seals. *Ommatophoca rossii*, Ross Seal.

Appendix B:

Importation of animals and plants

The following animals and plants may be imported into the Antarctic Treaty area in accordance with permits issued under Article 4 of this Annex:

- (a) domestic plants; and
- (b) laboratory animals and plants including viruses, bacteria, yeasts and fungi.

Appendix C:

Precautions to prevent introduction of micro-organisms

1. Poultry. No live poultry or other living birds shall be brought into the Antarctic Treaty area. Before dressed poultry is packaged for shipment to the Antarctic Treaty area, it shall be inspected for evidence of disease, such as Newcastle's Disease, tuberculosis, and yeast infection. Any poultry or parts not consumed shall be removed from the Antarctic Treaty area or disposed of by incineration or equivalent means that eliminates risks to native flora and fauna.

2. The importation of non-sterile soil shall be avoided to the maximum extent practicable.

ZAŁĄCZNIK III

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO
UKŁADU W SPRAWIE ANTARKTYKI**Niszczenie odpadów i gospodarka odpadami**

Artykuł 1

Zobowiązania ogólne

1. Niniejszy załącznik stosuje się do działań podejmowanych na obszarze Układu w sprawie Antarktyki w rezultacie programów badań naukowych, turystyki oraz wszelkiej innej rządowej i pozarządowej działalności na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, dla których wymagana jest uprzednia notyfikacja zgodnie z artykułem VII ustęp 5 Układu w sprawie Antarktyki, włączając także wspomagające działania logistyczne.

2. Ilość odpadów wytwarzanych lub niszczonych na obszarze Układu w sprawie Antarktyki powinna być zmniejszona, jak tylko jest to praktycznie możliwe, aby obniżyć do minimum szkody w środowisku Antarktyki oraz ingerencję w naturalne walory Antarktyki dokonywane poprzez badania naukowe i inne użytkowania Antarktyki, zgodnie z Układem w sprawie Antarktyki.

3. Składowanie i niszczenie odpadów oraz ich wywóz z obszaru Układu w sprawie Antarktyki, jak również ich przerób i zredukowanie źródeł ich wytwarzania, powinny zostać w istotny sposób wzięte pod uwagę podczas planowania i prowadzenia działań na obszarze Układu w sprawie Antarktyki.

4. Odpady wywożone z obszaru Układu w sprawie Antarktyki powinny wrócić, w maksymalnie możliwym zakresie, do kraju, który organizował działalność powodującą powstanie odpadów, albo do innego kraju, w którym podjęto działania w celu zniszczenia takich odpadów, zgodnie z odpowiednimi porozumieniami międzynarodowymi.

5. Poprzednie i aktualne miejsca niszczenia odpadów na lądzie oraz porzucone miejsca prac w ramach działań antarktycznych powinny zostać oczyszczone przez sprawców takich zanieczyszczeń i użytkowników tych miejsc. Nie należy interpretować tego obowiązku jako wymagającego:

- (a) usunięcia jakichkolwiek struktur określonych jako miejsce historyczne lub pomnik;
- (b) usunięcia jakichkolwiek struktur lub zabrania materiału odpadowego w okolicznościach, gdy czynności te przy każdej praktycznie możliwości mogłyby spowodować większą szkodę w środowisku, aniżeli pozostawienie struktury lub materiału odpadowego na ich dotychczasowym miejscu.

Artykuł 2

Niszczenie odpadów poprzez wywiezienie ich z obszaru Układu w sprawie Antarktyki

1. Następujące odpady, jeśli powstały po wejściu w życie niniejszego załącznika, zostaną wywiezione

ANNEX III

TO THE PROTOCOL ON ENVIRONMENTAL
PROTECTION TO THE ANTARCTIC TREATY**Waste disposal and waste management**

Article 1

General obligations

1. This Annex shall apply to activities undertaken in the Antarctic Treaty area pursuant to scientific research programmes, tourism and all other governmental and non-governmental activities in the Antarctic Treaty area for which advance notice is required under Article VII (5) of the Antarctic Treaty, including associated logistic support activities.

2. The amount of wastes produced or disposed of in the Antarctic Treaty area shall be reduced as far as practicable so as to minimise impact on the Antarctic environment and to minimise interference with the natural values of Antarctica, with scientific research and with other uses of Antarctica which are consistent with the Antarctic Treaty.

3. Waste storage, disposal and removal from the Antarctic Treaty area, as well as recycling and source reduction, shall be essential considerations in the planning and conduct of activities in the Antarctic Treaty area.

4. Wastes removed from the Antarctic Treaty area shall, to the maximum extent practicable, be returned to the country from which the activities generating the waste were organized or to any other country in which arrangements have been made for the disposal of such wastes in accordance with relevant international agreements.

5. Past and present waste disposal sites on land and abandoned work sites of Antarctic activities shall be cleaned up by the generator of such wastes and the user of such sites. This obligation shall not be interpreted as requiring:

- (a) the removal of any structure designated as a historic site or monument; or
- (b) the removal of any structure or waste material in circumstances where the removal by any practical option would result in greater adverse environmental impact than leaving the structure or waste material in its existing location.

Article 2

Waste disposal by removal from the Antarctic Treaty area

1. The following wastes, if generated after entry into force of this Annex, shall be removed from

z obszaru Układu w sprawie Antarktyki przez sprawców tych zanieczyszczeń:

- (a) materiały radioaktywne;
- (b) baterie elektryczne;
- (c) paliwo, zarówno płynne, jak i stałe;
- (d) odpady zawierające szkodliwe ilości metali ciężkich lub silnie toksyczne lub trwałe szkodliwe składniki;
- (e) polichlorek winylu (PCV), piana poliuretanu, piana polistyrenu, kauczuk i oleje do smarowania, drzewo impregnowane i inne produkty zawierające dodatki, które mogą wytworzyć szkodliwe emisje w przypadku ich spalania;
- (f) wszystkie inne odpady plastikowe, z wyjątkiem pojemników polietylenowych niskiej gęstości (takich jak worki do składania odpadów), z tym że takie pojemniki będą spalone zgodnie z artykułem 3 ustęp 1;
- (g) zbiorniki na paliwo; i
- (h) inne stałe niepalne odpadki,

pod warunkiem że obowiązek wywiezienia zbiorników i stałych niepalnych odpadów, objętych punktami (g) i (h), nie będzie miał zastosowania w okolicznościach, gdy wywiezienie tych odpadów przy każdej praktycznej opcji mogłoby spowodować większą szkodę w środowisku, aniżeli pozostawienie wspomnianych odpadów na ich dotychczasowym miejscu.

2. Płynne odpady, do których nie stosuje się ustępu 1, oraz płynne odpady kanalizacyjne i domowe powinny zostać, w maksymalnie możliwym zakresie, wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki przez sprawcę takich odpadów.

3. Następujące odpady zostaną wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki przez sprawcę takich odpadów, o ile nie zostały one spalone, umieszczone w autoklawach lub w inny sposób doprowadzone do stanu sterylności:

- (a) resztki szkieletów wwiezionych zwierząt;
- (b) laboratoryjne kultury mikroorganizmów i roślinnych organizmów chorobotwórczych; oraz
- (c) wwiezione produkty ptasie.

Artykuł 3

Niszczenie odpadów poprzez spalanie

1. Uwzględniając postanowienia ustępu 2, odpady palne, inne aniżeli wymienione w artykule 2 ustęp 1, które nie zostały wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki, zostaną spalone w spalarniach, które zredukują w maksymalnie możliwym zakresie szkodliwe emisje gazów. Należy wziąć pod uwagę wszelkie standardy emisji oraz wskazówki dotyczące sprzętu

the Antarctic Treaty area by the generator of such wastes:

- (a) radio-active materials;
- (b) electrical batteries;
- (c) fuel, both liquid and solid;
- (d) wastes containing harmful levels of heavy metals or acutely toxic or harmful persistent compounds;
- (e) poly-vinyl chloride (PVC), polyurethane foam, polystyrene foam, rubber and lubricating oils, treated timbers and other products which contain additives that could produce harmful emissions if incinerated;
- (f) all other plastic wastes, except low density polyethylene containers (such as bags for storing wastes), provided that such containers shall be incinerated in accordance with Article 3 (1);
- (g) fuel drums; and
- (h) other solid, non-combustible wastes;

provided that the obligation to remove drums and solid non-combustible wastes contained in subparagraphs (g) and (h) above shall not apply in circumstances where the removal of such wastes by any practical option would result in greater adverse environmental impact than leaving them in their existing locations.

2. Liquid wastes which are not covered by paragraph 1 above and sewage and domestic liquid wastes, shall, to the maximum extent practicable, be removed from the Antarctic Treaty area by the generator of such wastes.

3. The following wastes shall be removed from the Antarctic Treaty area by the generator of such wastes, unless incinerated, autoclaved or otherwise treated to be made sterile:

- (a) residues of carcasses of imported animals;
- (b) laboratory culture of micro-organisms and plant pathogens; and
- (c) introduced avian products.

Article 3

Waste disposal by incineration

1. Subject to paragraph 2 below, combustible wastes, other than those referred to in Article 2 (1), which are not removed from the Antarctic Treaty area shall be burnt in incinerators which to the maximum extent practicable reduce harmful emissions. Any emission standards and equipment guidelines which may be recommended by, inter alia, the Committee

udzielane m.in. przez Komitet i Naukowy Komitet Badań Antarktycznych. Stałe pozostałości po takim spalaniu zostaną wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki.

2. Spalania odpadów na otwartej przestrzeni powinno się zaprzestać tak szybko, jak to jest możliwe, lecz nie później aniżeli pod koniec sezonu 1998/1999. Do czasu zrealizowania pełnego zakazu takiej praktyki, o ile zachodzi konieczność zniszczenia odpadów poprzez spalanie na otwartej przestrzeni, należy uwzględnić kierunek i szybkość wiatru oraz rodzaj spalanych odpadów, aby ograniczyć osadzanie się pozostałości i unikać takiego osadzania na obszarach mających szczególne znaczenie z punktu widzenia biologicznego, naukowego, historycznego, estetycznego lub pierwotności natury, włączając w szczególności obszary chronione na mocy Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 4

Inne formy niszczenia odpadów na lądzie

1. Odpady nie wywiezione lub nie zniszczone zgodnie z artykułami 2 i 3 nie będą niszczone na obszarach wolnych od lodu lub w systemach wód słodkich.

2. Ciekłe odpady kanalizacyjne i domowe oraz inne ciekłe odpady nie wywiezione z obszaru Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem 2, nie będą umieszczane, o ile będzie to tylko praktycznie możliwe, na paku lodowym, na lodowcach szelfowych lub na językach lodowcowych, przy czym odpady wytwarzane przez stacje położone w środku lodowców szelfowych lub na językach lodowcowych mogą być składowane w głębokich szymbach lodowych, o ile takie składowanie jest jedyną praktycznie opcją. Szyby takie nie będą umieszczane na znanych liniach ruchu lodowców, które kończą się na wolnych od lodu obszarach lub obszarach silnego topnienia lodu.

3. Odpady wytwarzane w obozowiskach zostaną, w maksymalnie możliwym stopniu, wywiezione przez sprawcę tych odpadów do stacji lub statków udzielających pomocy w celu ich zniszczenia zgodnie z niniejszym załącznikiem.

Artykuł 5

Niszczenie odpadów na morzu

1. Płynne odpady kanalizacyjne i domowe mogą być odprowadzane bezpośrednio do morza, biorąc pod uwagę zdolność absorbującą przyjmującego środowiska morskiego i zakładając, że:

- (a) takie odprowadzenie znajduje się w miejscu, o ile to możliwe, gdzie istnieją warunki do wstępnego rozcieńczenia i szybkiego rozproszenia; i
- (b) duże ilości takich odpadów (wytworzonych w stacjach, gdzie przeciętna tygodniowa frekwencja podczas polarnego lata wynosi około 30 lub więcej osób), będą podlegały co najmniej maceracji.

and the Scientific Committee on Antarctic Research shall be taken into account. The solid residue of such incineration shall be removed from the Antarctic Treaty area.

2. All open burning of wastes shall be phased out as soon as practicable, but no later than the end of the 1998/1999 season. Pending the completion of such phase-out, when it is necessary to dispose of wastes by open burning, allowance shall be made for the wind direction and speed and the type of wastes to be burnt to limit particulate deposition and to avoid such deposition over areas of special biological, scientific, historic, aesthetic or wilderness significance including, in particular, areas accorded protection under the Antarctic Treaty.

Article 4

Other waste disposal on land

1. Wastes not removed or disposed of in accordance with Articles 2 and 3 shall not be disposed of onto ice-free areas or into fresh water systems.

2. Sewage, domestic liquid wastes and other liquid wastes not removed from the Antarctic Treaty area in accordance with Article 2, shall, to the maximum extent practicable, not be disposed of onto sea ice, ice shelves or the grounded ice-sheet, provided that such wastes which are generated by stations located inland on ice shelves or on the grounded ice-sheet may be disposed of in deep ice pits where such disposal is the only practicable option. Such pits shall not be located on known ice-flow lines which terminate at ice-free areas or in areas of high ablation.

3. Wastes generated at field camps shall, to the maximum extent practicable, be removed by the generator of such wastes to supporting stations or ships for disposal in accordance with this Annex.

Article 5

Disposal of waste in the sea

1. Sewage and domestic liquid wastes may be discharged directly into the sea, taking into account the assimilative capacity of the receiving marine environment and provided that:

- (a) such discharge is located, wherever practicable, where conditions exist for initial dilution and rapid dispersal; and
- (b) large quantities of such wastes (generated in a station where the average weekly occupancy over the austral summer is approximately 30 individuals or more) shall be treated at least by maceration.

2. Produkty powstałe z zastosowania wobec odpadów kanalizacyjnych procesu Rotary Biological Contactor lub innych podobnych procesów mogą zostać odprowadzone do morza, pod warunkiem że nie wywoła to negatywnych skutków wobec miejscowego środowiska, a także pod warunkiem że takie odprowadzenie będzie zgodne z załącznikiem IV do protokołu.

Artykuł 6

Składowanie odpadów

Wszelkie odpady przeznaczone do wywiezienia z obszaru Układu w sprawie Antarktyki lub do zniszczenia będą składowane w taki sposób, aby zapobiec ich przeniknięciu do środowiska.

Artykuł 7

Produkty zakazane

Nie będą sprowadzane na ląd lub lodowce szelfowe albo na wody obszaru Układu w sprawie Antarktyki polichlorki bifenyli (PCB), ziemia niesterylna, kulki polistyrenu lub inne podobne formy opakowania ani też pestycydy (inne aniżeli potrzebne do celów naukowych, medycznych lub higieny).

Artykuł 8

Planowanie gospodarki odpadami

1. Każda Strona, która prowadzi sama działania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, ustanowi w odniesieniu do tych działań system klasyfikacji niszczenia odpadów będący podstawą ewidencji odpadów i ułatwiający badania mające na celu ocenę zagrożeń dla otoczenia ze strony działalności naukowej i towarzyszącej akcji logistycznej. W tym celu wytwarzane odpady będą klasyfikowane w sposób następujący:

- (a) płynne odpady kanalizacyjne i domowe (grupa 1),
- (b) inne płynne odpady i chemikalia, włącznie z paliwami i olejami (grupa 2);
- (c) odpady stałe do spalenia (grupa 3);
- (d) inne stałe odpady (grupa 4);
- (e) materiały radioaktywne (grupa 5).

2. W celu zmniejszenia dalszego szkodliwego wpływu odpadów na środowisko Antarktyki każda Strona przygotowuje i co roku dokona przeglądu i unowocześni plan gospodarowania odpadami (włącznie z redukcją odpadów, ich składowaniem i niszczeniem), ze wskazaniem dla każdego ustalonego miejsca, ogólnie miejsc obozowania oraz każdego statku (innego aniżeli małe łodzie obsługujące ustalone miejsca lub statki oraz biorąc pod uwagę plany gospodarki istniejące dla statków):

- (a) programów oczyszczania istniejących miejsc niszczenia odpadów oraz porzuconych miejsc prac;

2. The by-product of sewage treatment by the Rotary Biological Contactor process or similar processes may be disposed of into the sea provided that such disposal does not adversely affect the local environment, and provided also that any such disposal at sea shall be in accordance with Annex IV to the Protocol.

Article 6

Storage of waste

All wastes to be removed from the Antarctic Treaty area, or otherwise disposed of, shall be stored in such a way as to prevent their dispersal into the environment.

Article 7

Prohibited products

No polychlorinated biphenyls (PCBs), non-sterile soil, polystyrene beads, chips or similar forms of packaging, or pesticides (other than those required for scientific, medical or hygiene purposes) shall be introduced onto land or ice shelves or into water in the Antarctic Treaty area.

Article 8

Waste management planning

1. Each Party which itself conducts activities in the Antarctic Treaty area shall, in respect of those activities, establish a waste disposal classification system as a basis for recording wastes and to facilitate studies aimed at evaluating the environmental impacts of scientific activity and associated logistic support. To that end, wastes produced shall be classified as:

- (a) sewage and domestic liquid wastes (Group 1);
- (b) other liquid wastes and chemicals, including fuels and lubricants (Group 2);
- (c) solids to be combusted (Group 3);
- (d) other solid wastes (Group 4); and
- (e) radioactive material (Group 5).

2. In order to reduce further the impact of waste on the Antarctic environment, each such Party shall prepare and annually review and update its waste management plans (including waste reduction, storage and disposal), specifying for each fixed site, for field camps generally, and for each ship (other than small boats that are part of the operations of fixed sites or of ships and taking into account existing management plans for ships):

- (a) programmes for cleaning up existing waste disposal sites and abandoned work sites;

- (b) bieżących oraz planowanych przedsięwzięć dotyczących gospodarowania odpadami i ich definitywnego zniszczenia;
- (c) bieżących i planowanych przedsięwzięć dotyczących badania wpływu odpadów na środowisko oraz systemów gospodarowania odpadami;
- (d) innych działań, w celu zminimalizowania wpływu na środowisko odpadów i gospodarowania odpadami.

3. W miarę możliwości każda Strona przygotowuje także wykaz miejsc dawnych działań (takich jak trasy, składy paliwa, obozowiska, rozbite samoloty), zanim informacje o nich zostaną zapomniane, w celu wzięcia tych miejsc pod uwagę przy opracowywaniu przyszłych programów naukowych (takich jak chemia śniegu, zanieczyszczenia porostów lub wiercenia w pokrywie lodu).

Artykuł 9

Obieg i przegląd planów gospodarki odpadami

1. Plany gospodarki odpadami przygotowane zgodnie z artykułem 8, sprawozdania z ich wykonania oraz wykazy wspomniane w artykule 8 ustęp 3 zostaną włączone do rocznej wymiany informacji dokonywanej zgodnie z artykułami III i VII Układu w sprawie Antarktyki oraz odnośnymi zaleceniami przyjętymi na podstawie artykułu IX Układu w sprawie Antarktyki.

2. Każda Strona prześle Komitetowi kopie swoich planów gospodarki odpadami oraz sprawozdania z ich wykonania i przeglądu.

3. Komitet może dokonać przeglądu planów gospodarki odpadami oraz sprawozdania do nich; może przedstawić, w celu rozpatrzenia przez Strony, uwagi, włącznie z sugestiami dotyczącymi zmniejszenia do minimum zagrożeń, a także modyfikacje i ulepszenia tych planów.

4. Strony mogą wymieniać informacje i rady na temat, między innymi, osiągalnych technologii małoodpadowych, zmiany istniejących instalacji, specjalnych wymogów dla częściowo oczyszczonych wód oraz właściwych metod niszczenia i neutralizacji odpadów.

Artykuł 10

Metody gospodarki

Każda Strona:

- (a) wyznaczy urzędnika do spraw gospodarki odpadami w celu rozwijania i kontroli planów gospodarki odpadami; w terenie, w każdym miejscu, odpowiedzialność będzie przekazana odpowiedniej osobie;
- (b) zapewni, aby członkowie jej ekspedycji zostali przeszkoleni w celu ograniczenia ujemnych skutków ich działań wobec środowiska Antarktyki i aby zostali poinformowani o wymogach niniejszego załącznika; i

- (b) current and planned waste management arrangements, including final disposal;
- (c) current and planned arrangements for analysing the environmental effects of waste and waste management; and
- (d) other efforts to minimise any environmental effects of wastes and waste management.

3. Each such Party shall, as far as is practicable, also prepare an inventory of locations of past activities (such as traverses, fuel depots, field bases, crashed aircraft) before the information is lost, so that such locations can be taken into account in planning future scientific programmes (such as snow chemistry, pollutants in lichens or ice core drilling).

Article 9

Circulation and review of waste management plans

1. The waste management plans prepared in accordance with Article 8, reports on their implementation, and the inventories referred to in Article 8 (3), shall be included in the annual exchanges of information in accordance with Articles III and VII of the Antarctic Treaty and related Recommendations under Article IX of the Antarctic Treaty.

2. Each Party shall send copies of its waste management plans, and reports on their implementation and review, to the Committee.

3. The Committee may review waste management plans and reports thereon and may offer comments, including suggestions for minimising impacts and modifications and improvement to the plans, for the consideration of the Parties.

4. The Parties may exchange information and provide advice on, inter alia, available low waste technologies, reconversion of existing installations, special requirements for effluents, and appropriate disposal and discharge methods.

Article 10

Management practices

Each Party shall:

- (a) designate a waste management official to develop and monitor waste management plans; in the field, this responsibility shall be delegated to an appropriate person at each site;
- (b) ensure that members of its expeditions receive training designed to limit the impact of its operations on the Antarctic environment and to inform them of requirements of this Annex; and

(c) zaniecha używania produktów z polichlorkiem winylu (PCV) oraz zapewni, aby jej ekspedycje na obszar Układu w sprawie Antarktyki zostały uprzedzone, że jakiegokolwiek produkty z PCV, które mogą wnieść na ten obszar, muszą być następnie wywiezione, zgodnie z niniejszym załącznikiem.

Artykuł 11

Przegląd

Niniejszy załącznik będzie podlegał regularnemu przeglądowi w celu zapewnienia, że jest on aktualny, odzwierciedla postęp dokonany w technologii i procedurach niszczenia odpadów i przez to zapewnia maksymalną ochronę środowiska Antarktyki.

Artykuł 12

Przypadki nadzwyczajne

1. Niniejszy załącznik nie będzie stosowany w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa życia ludzkiego albo statków, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości albo też ochrony środowiska.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych będzie przesłane natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu.

Artykuł 13

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy załącznik może być poprawiony lub zmieniony w trybie przewidzianym w artykule IX ustęp 1 Układu w sprawie Antarktyki. O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiana są uważane za zatwierdzone i stają się skuteczne po upływie roku od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić powyższych zmian i poprawek.

2. Każda poprawka i każda zmiana niniejszego załącznika, które stały się skuteczne zgodnie z ustępem 1, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich zatwierdzeniu przez tę Stronę.

ZAŁĄCZNIK IV

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU W SPRAWIE ANTARKTYKI

Zapobieganie zanieczyszczeniom morskim

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszego załącznika:

(a) „emisja” oznacza każdą emisję ze statku, bez względu na przyczynę, włącznie z wszelkim wy-

(c) discourage the use of poly-vinyl chloride (PVC) products and ensure that its expeditions to the Antarctic Treaty area are advised of any PVC products they may introduce into that area in order that these products may be removed subsequently in accordance with this Annex.

Article 11

Review

This Annex shall be subject to regular review in order to ensure that it is updated to reflect improvement in waste disposal technology and procedures and to ensure thereby maximum protection of the Antarctic environment.

Article 12

Cases of emergency

1. This Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of human life or of ships, aircraft or equipment and facilities of high value or the protection of the environment.

2. Notice of activities undertaken in cases of emergency shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee.

Article 13

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

ANNEX IV

TO THE PROTOCOL ON ENVIRONMENTAL PROTECTION TO THE ANTARCTIC TREATY

Prevention of marine pollution

Article 1

Definitions

For the purposes of this Annex:

(a) “discharge” means any release howsoever caused from a ship and includes any escape,

puszczeniem, wyrzuceniem, wylaniem, wyciekaniem, wypompowaniem, wydaleniem lub opróżnieniem;

- (b) „śmieci” oznacza wszelkie żywnościowe, domowe i pochodzące z eksploatacji statku odpady, z wyjątkiem świeżych ryb lub części, powstałe podczas normalnej pracy statku, wyłączając te substancje, których dotyczą artykuły 3 i 4;
- (c) „MARPOL 73/78” oznacza Międzynarodową konwencję o zapobieganiu zanieczyszczeniom ze statków z 1973 r., zmienioną Protokołem z 1978 r. w powyższej sprawie i innymi zmianami przyjętymi w czasie późniejszym;
- (d) „szkodliwa płynna substancja” oznacza każdą szkodliwą płynną substancję, określoną w załączniku II do MARPOL 73/78;
- (e) „olej” oznacza produkty ropy naftowej wszelkiego rodzaju, włączając ropę naftową, olej napędowy, osady i pozostałości oleju oraz destylowane produkty naftowe (inne niż produkty petrochemiczne będące przedmiotem postanowień artykułu 4);
- (f) „mieszanina olejowa” oznacza mieszaninę złożoną z różnych węglowodorów;
- (g) „statek” oznacza statki wszelkiego rodzaju prowadzące działalność w środowisku morskim, włączając wodoloty, pojazdy poduszkowe, pojazdy podwodne, urządzenia pływające oraz platformy stałe lub pływające.

Artykuł 2

Zastosowanie

Niniejszy załącznik stosuje się, w odniesieniu do każdej strony, do statków upoważnionych do podnożenia jej bandery i do jakichkolwiek innych statków zaangażowanych w działalność antarktyczną lub wspierających tę działalność, o ile operują one na obszarze Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 3

Emisja oleju

1. Zakazana jest emisja oleju lub mieszaniny olejowej do morza, z wyjątkiem przypadków, na które zezwolono zgodnie z załącznikiem I do MARPOL 73/78. W czasie operowania na obszarze Układu w sprawie Antarktyki statki powinny zatrzymać na pokładzie wszelkie osady olejowe, zanieczyszczony balast, wodę z płukania pojemników oraz inne pozostałości oleju i mieszanki, które nie mogą być wyemitowane do morza. Statki będą zrzucały te pozostałości jedynie poza obszarem Układu w sprawie Antarktyki w odpowiednich urządzeniach przyjmujących albo w inny sposób, na który zezwolono, zgodnie z załącznikiem I do MARPOL 73/78.
2. Niniejszego artykułu nie stosuje się do:

disposal, spilling, leaking, pumping, emitting or emptying;

- (b) "garbage" means all kinds of victual, domestic and operational waste excluding fresh fish and parts thereof, generated during the normal operation of the ship, except those substances which are covered by Articles 3 and 4;
- (c) "MARPOL 73/78" means the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as amended by the Protocol of 1978 relating thereto and by any other amendment in force thereafter;
- (d) "noxious liquid substance" means any noxious liquid substance as defined in Annex II of MARPOL 73/78;
- (e) "oil" means petroleum in any form including crude oil, fuel oil, sludge, oil refuse and refined oil products (other than petrochemicals which are subject to the provisions of Article 4);
- (f) "oily mixture" means a mixture with any oil content; and
- (g) "ship" means a vessel of any type whatsoever operating in the marine environment and includes hydrofoil boats, air-cushion vehicles, submersibles, floating craft and fixed or floating platforms.

Article 2

Application

This Annex applies, with respect to each Party, to ships entitled to fly its flag and to any other ship engaged in or supporting its Antarctic operations, while operating in the Antarctic Treaty area.

Article 3

Discharge of oil

1. Any discharge into the sea of oil or oily mixture shall be prohibited, except in cases permitted under Annex I of MARPOL 73/78. While operating in the Antarctic Treaty area, ships shall retain on board all sludge, dirty ballast, tank washing waters and other oily residues and mixtures which may not be discharged into the sea. Ships shall discharge these residues only outside the Antarctic Treaty area, at reception facilities or as otherwise permitted under Annex I of MARPOL 73/78.

2. This Article shall not apply to:

(a) emisji do morza oleju lub mieszanki olejowej na skutek uszkodzenia statku lub jego urządzeń:

(i) pod warunkiem że podjęto wszelkie rozsądne środki po powstaniu uszkodzenia lub stwierdzeniu wycieku, aby zapobiec emisji lub zmniejszyć ją do minimum; i

(ii) z wyjątkiem przypadków, gdy właściciel lub kapitan działają albo z zamiarem spowodowania uszkodzenia, albo nierozważnie i ze świadomością, że uszkodzenie mogłoby przypuszczalnie nastąpić;

(b) emisji do morza substancji zawierających olej, które były użyte dla zwalczania szczególnego przypadku zanieczyszczenia, w celu zmniejszenia do minimum szkody wywołanej zanieczyszczeniem.

Artykuł 4

Emisja szkodliwych substancji płynnych

Zakazana jest emisja do morza wszelkich szkodliwych substancji płynnych oraz jakichkolwiek innych chemicznych lub innych substancji w ilościach lub gęstościach szkodliwych dla środowiska morskiego.

Artykuł 5

Wyrzucanie śmieci

1. Zakazane będzie wyrzucanie do morza wszelkich przedmiotów plastikowych, włącznie, lecz nie tylko, z syntetycznymi linami, syntetycznymi sieciami rybackimi i plastikowymi pojemnikami na śmieci.

2. Zakazane będzie wyrzucanie do morza wszelkich innych śmieci, włącznie z produktami papierowymi, szmatami, szkłem, metalem, butelkami, sprzętem kuchennym, popiołem, paletami, materiałami do pokrywania i pakowania.

3. Może być dozwolone wyrzucenie do morza odpadów żywnościowych, o ile zostały one przepuszczone przez urządzenia miażdżące lub rozdrabniające, pod warunkiem że takie wyrzucenie zostanie dokonane, z wyjątkiem przypadków dozwolonych w myśl załącznika V do MARPOL 73/78, tak daleko, jak tylko będzie to praktycznie możliwe, od lądu lub lodowców szelfowych, a w każdym razie nie bliżej aniżeli 12 mil morskich. Takie zmiażdżone lub rozdrobnione odpady żywnościowe powinny przejść przez sito z otworami nie większymi aniżeli 25 milimetrów.

4. O ile substancja lub materiał, do których odnosi się niniejszy artykuł, zmieszane są z inną substancją lub innym materiałem, przeznaczonym do zrzucenia lub wyrzucenia, i których zrzucenie lub wyrzucenie podlega różnym rygorom, będą mieć zastosowanie bardziej surowe normy.

5. Postanowienia ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do:

(a) wyrzucania śmieci w wyniku uszkodzenia statku lub jego urządzeń, pod warunkiem że podjęto

(a) the discharge into the sea of oil or oily mixture resulting from damage to a ship or its equipment:

(i) provided that all reasonable precautions have been taken after the occurrence of the damage or discovery of the discharge for the purpose of preventing or minimising the discharge; and

(ii) except if the owner or the Master acted either with intent to cause damage, or recklessly and with the knowledge that damage would probably result; or

(b) the discharge into the sea of substances containing oil which are being used for the purpose of combating specific pollution incidents in order to minimise the damage from pollution.

Article 4

Discharge of noxious liquid substances

The discharge into the sea of any noxious liquid substance, and any other chemical or other substances, in quantities or concentrations that are harmful to the marine environment, shall be prohibited.

Article 5

Disposal of garbage

1. The disposal into the sea of all plastics, including but not limited to synthetic ropes, synthetic fishing nets, and plastic garbage bags, shall be prohibited.

2. The disposal into the sea of all other garbage, including paper products, rags, glass, metal, bottles, crockery, incineration ash, dunnage, lining and packing materials, shall be prohibited.

3. The disposal into the sea of food wastes may be permitted when they have been passed through a comminuter or grinder, provided that such disposal shall, except in cases permitted under Annex V of MARPOL 73/78, be made as far as practicable from land and ice shelves but in any case not less than 12 nautical miles from the nearest land or ice shelf. Such comminuted or ground food wastes shall be capable of passing through a screen with openings no greater than 25 millimeters.

4. When a substance or material covered by this article is mixed with other such substance or material for discharge or disposal, having different disposal or discharge requirements, the most stringent disposal or discharge requirements shall apply.

5. The provisions of paragraphs 1 and 2 above shall not apply to:

(a) the escape of garbage resulting from damage to a ship or its equipment provided all reasonable

wszelkie rozsądne kroki, przed i po powstaniu uszkodzenia, aby zapobiec wyrzuceniu lub zmniejszyć jego rozmiar do minimum; lub

(b) przypadkowego zgubienia syntetycznych sieci rybackich, pod warunkiem że podjęto wszelkie rozsądne kroki zaradcze, aby zapobiec takiej utracie.

6. Strony będą wymagały, o ile jest to wskazane, prowadzenia rejestru zrzutów śmieci.

Artykuł 6

Emisja ścieków

1. Z wyjątkiem przypadków, kiedy mogłoby to w niewłaściwy sposób zakłócić działania antarktyczne:

(a) każda Strona zakaże wszelkich emisji do morza nieprzerobionych ścieków („ścieki” rozumiane zgodnie z definicją w załączniku IV do MARPOL 73/78) w granicach do 12 mil morskich, licząc od lądu lub lodowców szelfowych;

(b) poza tą odległością emisja ścieków zbieranych w pojemnikach nie powinna odbywać się jednorazowo, ale w umiarkowanych porcjach i, o ile jest to praktycznie możliwe, kiedy statek jest w ruchu z prędkością nie mniejszą aniżeli 4 węzły.

Niniejszy ustęp nie odnosi się do statków upoważnionych do przewożenia do 10 osób.

2. Strony powinny wymagać, o ile jest to wskazane, prowadzenia rejestru zrzutu ścieków.

Artykuł 7

Przypadki nadzwyczajne

1. Artykuły 3, 4, 5 i 6 niniejszego załącznika nie będą mieć zastosowania w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpieczeństwa statku i osób na pokładzie lub ratowania życia na morzu.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych będzie przesłane natychmiast do wszystkich Stron i do Komitetu.

Artykuł 8

Skutki dla zależnych i związanych ekosystemów

Przy wykonywaniu postanowień niniejszego załącznika należy poświęcić należytą uwagę konieczności uniknięcia ujemnych skutków dla zależnych i związanych ekosystemów poza obszarem Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 9

Zdolność statku do zbierania odpadów i instalacje przyjmujące

1. Każda Strona zobowiązuje się zapewnić, że wszystkie statki upoważnione do podnoszenia jej ban-

precautions have been taken, before and after the occurrence of the damage, for the purpose of preventing or minimising the escape; or

(b) the accidental loss of synthetic fishing nets, provided all reasonable precautions have been taken to prevent such loss.

6. The Parties shall, where appropriate, require the use of garbage record books.

Article 6

Discharge of sewage

1. Except where it would unduly impair Antarctic operations:

(a) each Party shall eliminate all discharge into the sea of untreated sewage (“sewage” being defined in Annex IV of MARPOL 73/78) within 12 nautical miles of land or ice shelves;

(b) beyond such distance, sewage stored in a holding tank shall not be discharged instantaneously but at a moderate rate and, where practicable, while the ship is en route at a speed of no less than 4 knots.

This paragraph does not apply to ships certified to carry not more than 10 persons.

2. The Parties shall, where appropriate, require the use of sewage record books.

Article 7

Cases of emergency

1. Articles 3, 4, 5 and 6 of this Annex shall not apply in cases of emergency relating to the safety of a ship and those on board or saving life at sea.

2. Notice of activities undertaken in cases of emergency shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee.

Article 8

Effect on dependent and associated ecosystems

In implementing the provisions of this Annex, due consideration shall be given to the need to avoid detrimental effects on dependent and associated ecosystems, outside the Antarctic Treaty area.

Article 9

Ship retention capacity and reception facilities

1. Each Party shall undertake to ensure that all ships entitled to fly its flag and any other ship engaged

dery i wszystkie inne statki zaangażowane w jej działalność antarktyczną lub wspierające tę działalność, przed wejściem na obszar Układu w sprawie Antarktyki, będą wyposażone w zbiornik lub zbiorniki o dostatecznej pojemności dla zatrzymania na pokładzie wszelkich osadów olejowych, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników oraz innych pozostałości oleju i mieszanki, a także, że będą miały dostateczną zdolność do zatrzymania na pokładzie śmieci podczas prowadzenia działań na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, jak również, że zostaną zawarte porozumienia dotyczące zebrania pozostałości olejowych i śmieci w urządzeniach przyjmujących po opuszczeniu wspomnianego obszaru. Statki powinny mieć także dostateczną zdolność do zatrzymania na pokładzie szkodliwych substancji płynnych.

2. Każda Strona, z której portów statki wychodzą do obszaru Układu w sprawie Antarktyki lub do której portów statki z tego obszaru zawijają, podejmie kroki, aby, o ile jest to praktycznie możliwe, zapewnić udostępnienie odpowiednich urządzeń przyjmujących w celu zebrania wszelkich osadów olejowych, zanieczyszczonego balastu, wody z płukania pojemników, innych pozostałości oleju i mieszanek, a także śmieci ze statków, bez powodowania zbędnej zwłoki i zgodnie z potrzebami statków korzystających z tych urządzeń.

3. Strony, których statki korzystają z portów innych Stron, idąc na obszar Układu w sprawie Antarktyki lub wracając z tego obszaru, powinny przeprowadzić konsultacje z tymi drugimi Stronami w celu upewnienia się, czy utworzenie portowych urządzeń przyjmujących nie będzie stanowiło niesprawiedliwego obciążenia dla Stron sąsiadujących z obszarem Układu w sprawie Antarktyki.

Artykuł 10

Projektowanie, budowa, instalowanie armatury i wyposażenie statków

Przy projektowaniu, budowie, instalowaniu armatury i wyposażeniu statków, używanych do działalności antarktycznej lub działań wspierających te operacje, każda Strona weźmie pod uwagę postanowienia niniejszego załącznika.

Artykuł 11

Suwerenny immunitet

1. Niniejszego załącznika nie stosuje się do żadnego okrętu wojennego, morskiego okrętu pomocniczego lub innego okrętu będącego własnością lub używanego przez państwo i wykorzystywanego w danym czasie wyłącznie dla rządowej, niehandlowej służby. Jednakże każda Strona podejmie odpowiednie kroki nie powodujące zakłóceń w działalności lub zdolnościach operacyjnych takich okrętów, będących własnością lub używanych przez nią, w celu zapewnienia, iż okręty te będą działać w sposób zgodny, na ile jest to rozsądne i praktycznie możliwe, z niniejszym załącznikiem.

in or supporting its Antarctic operations, before entering the Antarctic Treaty area, are fitted with a tank or tanks of sufficient capacity on board for the retention of all sludge, dirty ballast, tank washing water and other oily residues and mixtures, and have sufficient capacity on board for the retention of garbage, while operating in the Antarctic Treaty area and have concluded arrangements to discharge such oily residues and garbage at a reception facility after leaving that area. Ships shall also have sufficient capacity on board for the retention of noxious liquid substances.

2. Each Party at whose ports ships depart en route to or arrive from the Antarctic Treaty area undertakes to ensure that as soon as practicable adequate facilities are provided for the reception of all sludge, dirty ballast, tank washing water, other oily residues and mixtures, and garbage from ships, without causing undue delay, and according to the needs of the ships using them.

3. Parties operating ships which depart to or arrive from the Antarctic Treaty area at ports of other Parties shall consult with those Parties with a view to ensuring that the establishment of port reception facilities does not place an inequitable burden on Parties adjacent to the Antarctic Treaty area.

Article 10

Design, construction, manning and equipment of ships

In the design, construction, manning and equipment of ships engaged in or supporting Antarctic operations, each Party shall take into account the objectives of this Annex.

Article 11

Sovereign immunity

1. This Annex shall not apply to any warship, naval auxiliary or other ship owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each Party shall ensure by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of such ships owned or operated by it, that such ships act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Annex.

2. Przy stosowaniu ustępu 1 każda Strona weźmie pod uwagę znaczenie ochrony środowiska Antarktyki.

3. Każda Strona poinformuje inne Strony o tym, jak wykonuje to postanowienie.

4. Procedura rozstrzygania sporów, przewidziana w artykułach 18 do 20 protokołu, nie ma zastosowania do niniejszego artykułu.

Artykuł 12

Środki zapobiegawcze, gotowość w sytuacjach nadzwyczajnych i reagowanie

1. W celu skuteczniejszego reagowania w przypadkach nadzwyczajnego zanieczyszczenia morza lub jego groźby na obszarze Układu w sprawie Antarktyki Strony, zgodnie z artykułem 15 protokołu, powinny stworzyć plany pilnego reagowania dla statków (innych aniżeli małe łodzie działające w ustalonych miejscach lub ze statków) operujących na obszarze Układu w sprawie Antarktyki, a w szczególności dla statków przewożących olej, jako towar, jak również dla wycieków oleju do środowiska morskiego, pochodzących z instalacji na brzegu.

W tym celu Strony będą:

- (a) współpracować przy formułowaniu i wykonywaniu tych planów; i
- (b) występować do Komitetu, Międzynarodowej Organizacji Morskiej i innych międzynarodowych organizacji z wnioskiem o radę.

2. Strony ustalą również procedury wspólnego reagowania na nadzwyczajne zanieczyszczenia oraz będą podejmować odpowiednie akcje zgodnie z tymi procedurami.

Artykuł 13

Przegląd

Strony będą dokonywać stałego przeglądu postanowień niniejszego załącznika i innych środków służących do zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska morskiego Antarktyki, do jego zmniejszania i do reagowania na nie, włączając wszelkie poprawki i nowe regulacje przyjęte w myśl MARPOL 73/78, w celu osiągnięcia celów niniejszego załącznika.

Artykuł 14

Stosunek do MARPOL 73/78

Niniejszy załącznik w żadnej mierze nie narusza szczególnych praw i obowiązków wynikających z MARPOL 73/78 w odniesieniu do Stron, które są równocześnie Stronami MARPOL 73/78.

2. In applying paragraph 1 above, each Party shall take into account the importance of protecting the Antarctic environment.

3. Each Party shall inform the other Parties of how it implements this provision.

4. The dispute settlement procedure set out in Articles 18 to 20 of the Protocol shall not apply to this Article.

Article 12

Preventive measures and emergency preparedness and response

1. In order to respond more effectively to marine pollution emergencies or the threat thereof in the Antarctic Treaty area, the Parties, in accordance with Article 15 of the Protocol, shall develop contingency plans for marine pollution response in the Antarctic Treaty area, including contingency plans for ships (other than small boats that are part of the operations of fixed sites or of ships) operating in the Antarctic Treaty area, particularly ships carrying oil as cargo, and for oil spills, originating from coastal installations, which enter into the marine environment.

To this end they shall:

- (a) co-operate in the formulation and implementation of such plans; and
- (b) draw on the advice of the Committee, the International Maritime Organization and other international organizations.

2. The Parties shall also establish procedures for co-operative response to pollution emergencies and shall take appropriate response actions in accordance with such procedures.

Article 13

Review

The Parties shall keep under continuous review the provisions of this Annex and other measures to prevent, reduce and respond to pollution of the Antarctic marine environment, including any amendments and new regulations adopted under MARPOL 73/78, with a view to achieving the objectives of this Annex.

Article 14

Relationship with MARPOL 73/78

With respect to those Parties which are also Parties to MARPOL 73/78, nothing in this Annex shall derogate from the specific rights and obligations thereunder.

Artykuł 15

Poprawka lub zmiana

1. Niniejszy załącznik może być poprawiony lub zmieniony w trybie przewidzianym w artykule IX ustęp 1 Układu w sprawie Antarktyki. O ile procedura ta nie stanowi inaczej, poprawka lub zmiany są uważane za zatwierdzone i stają się skuteczne po upływie roku od zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym zostały przyjęte, chyba że jedna lub więcej Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki notyfikuje depozytariuszowi w ciągu tego okresu, że życzy sobie przedłużenia tego okresu lub że nie jest w stanie zatwierdzić powyższych zmian lub poprawek.

2. Każda poprawka i każda zmiana niniejszego załącznika, które staną się skuteczne zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, staną się następnie wiążące dla każdej innej Strony w dniu otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o ich przyjęciu przez tę Stronę.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni, podpisali niniejszy protokół.

Sporządzono w Madrycie dnia 4 października tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego pierwszego roku.

ZAŁĄCZNIK V

DO PROTOKOŁU O OCHRONIE ŚRODOWISKA DO UKŁADU W SPRAWIE ANTARKTYKI

Ochrona i zarządzanie obszarem

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszego załącznika:

- (a) „właściwa władza” oznacza jakąkolwiek osobę lub organ upoważniony przez Stronę do wydawania zezwoleń, zgodnie z niniejszym załącznikiem;
- (b) „zezwolenie” oznacza formalną zgodę w formie pisemnej, wydaną przez odpowiednie władze;
- (c) „Plan Zarządzania” oznacza plan zarządzania działaniami i ochroną szczególnych walorów Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki.

Artykuł 2

Cele

Dla celów określonych w niniejszym załączniku jakikolwiek obszar, w tym jakikolwiek obszar morski, może zostać wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki lub Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki. Działania w tych obszarach będą zakazane,

Article 15

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries, duly authorized, have signed the present Protocol.

Done at Madrid this fourth day of October, one thousand nine hundred and ninety-one.

ANNEX V

TO THE PROTOCOL ON ENVIRONMENTAL PROTECTION TO THE ANTARCTIC TREATY

Area protection and management

Article 1

Definitions

For the purposes of this Annex:

- a) “appropriate authority” means any person or agency authorised by a Party to issue permits under this Annex;
- b) “permit” means a formal permission in writing issued by an appropriate authority;
- c) “Management Plan” means a plan to manage the activities and protect the special value or values in an Antarctic Specially Protected Area or an Antarctic Specially Managed Area.

Article 2

Objectives

For the purposes set out in this Annex, any area, including any marine area, may be designated as an Antarctic Specially Protected Area or an Antarctic Specially Managed Area. Activities in those Areas shall be prohibited, restricted or managed in

ograniczone lub też prowadzone zgodnie z Planami Zarządzania, przyjętymi zgodnie z postanowieniami niniejszego załącznika.

accordance with Management Plans adopted under provisions of this Annex.

Artykuł 3

Article 3

Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki

Antarctic Specially Protected Areas

1. Jakikolwiek obszar, w tym obszar morski, może zostać wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki w celu ochrony specyficznych walorów środowiskowych, naukowych, historycznych, estetycznych lub pierwotnych, wszelkiego połączenia wyżej wymienionych walorów bądź prowadzonych lub planowanych badań naukowych.

1. Any area, including any marine area, may be designated as an Antarctic Specially Protected Area to protect outstanding environmental, scientific, historic, aesthetic or wilderness values, any combination of those values, or ongoing or planned scientific research.

2. Strony będą dążyć do wyodrębnienia w ramach systematycznych badań środowiskowo-geograficznych oraz włączenia do grupy Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki:

2. Parties shall seek to identify, within a systematic environmental-geographical framework, and to include in the series of Antarctic Specially Protected Areas:

- (a) obszarów wolnych od jakiegokolwiek ingerencji człowieka, co umożliwi w przyszłości porównanie z miejscami dotkniętymi ludzką działalnością;
- (b) typowych przykładów większych lądowych, w tym lodowych i wodnych, ekosystemów oraz ekosystemów morskich;
- (c) obszarów obejmujących istotne i niespotykane zbiorowiska gatunków, w tym większe kolonie rozmnażających się rodzimych ptaków i ssaków;
- (d) miejsc typowych dla przebywania jakichkolwiek gatunków lub jedynie znanych ich siedlisk;
- (e) obszarów będących obiektem szczególnego zainteresowania z punktu widzenia prowadzonych i planowanych badań naukowych;
- (f) przejawów szczególnych form geologicznych, glaciologicznych i geomorfologicznych;
- (g) obszarów posiadających szczególne wartości estetyczne i pierwotne;
- (h) miejsc lub pomników o uznanej wartości historycznej; oraz
- (i) wszelkich innych obszarów, jakie mogą okazać się niezbędne dla ochrony wartości określonych w ustępie 1.

- (a) areas kept inviolate from human interference so that future comparisons may be possible with localities that have been affected by human activities;
- (b) representative examples of major terrestrial, including glacial and aquatic, ecosystems and marine ecosystems;
- (c) areas with important or unusual assemblages of species, including major colonies of breeding native birds or animals;
- (d) the type locality or only known habitat of any species;
- (e) areas of particular interest to ongoing or planned scientific research;
- (f) examples of outstanding geological, glaciological or geomorphological features;
- (g) areas of outstanding aesthetic and wilderness value;
- (h) sites or monuments of recognised historic value; and
- (i) such other areas as may be appropriate to protect the values set out in paragraph 1 above.

3. Szczególnie Chronione Obszary oraz Miejsca o Szczególnym Znaczeniu Naukowym, wyznaczone jako takie przez dotychczasowe Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki, niniejszym wyznacza się jako Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki. Zgodnie z powyższym powinna zostać dokonana zmiana ich nazewnictwa oraz numeracji.

3. Specially Protected Areas and Sites of Special Scientific Interest designated as such by past Antarctic Treaty Consultative Meetings are hereby designated as Antarctic Specially Protected Areas and shall be renamed and renumbered accordingly.

4. Wkraczanie na teren Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki jest zabronione, z wyjątkiem sytuacji, kiedy ma to miejsce na podstawie zezwolenia wydanego zgodnie z artykułem 7.

4. Entry into an Antarctic Specially Protected Areas shall be prohibited except in accordance with a permit issued under Article 7.

Artykuł 4

Szczególnie Zarządzane Obszary Antarktyki

1. Jakikolwiek obszar, w tym jakikolwiek obszar morski, gdzie prowadzona jest lub może być w przyszłości prowadzona działalność, może zostać wyznaczony jako Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki w celu ułatwienia planowania i koordynacji działalności, uniknięcia możliwych konfliktów, udoskonalenia współpracy między Stronami bądź zmniejszenia wpływu na środowisko.

2. Szczególnie Zarządzane Obszary Antarktyki mogą obejmować:

- (a) obszary, gdzie działalność powoduje ryzyko wzajemnej ingerencji lub kumulatywnego wpływu na środowisko; oraz
- (b) miejsca lub pomniki o uznanej wartości historycznej.

3. Wkraczanie na teren Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki nie wymaga zezwolenia.

4. Niezależnie od postanowień ustępu 3 Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki może obejmować jeden lub więcej Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, na które wkraczanie jest zabronione, z wyjątkiem sytuacji, kiedy ma to miejsce na podstawie zezwolenia wydanego zgodnie z artykułem 7.

Artykuł 5

Plany Zarządzania

1. Którakolwiek ze Stron, Komitet, Naukowy Komitet Badań Antarktycznych lub Komisja do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki może zaproponować wyznaczenie danego obszaru jako Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanego Obszaru Antarktyki poprzez przedstawienie Spotkaniu Konsultatywnemu Układu w sprawie Antarktyki proponowanego Planu Zarządzania.

2. Obszar zaproponowany do wyznaczenia powinien mieć powierzchnię wystarczającą dla ochrony walorów, które wymagają szczególnej ochrony lub zarządzania.

3. Proponowany Plan Zarządzania powinien zawierać odpowiednio:

- (a) opis walorów, które wymagają szczególnej ochrony lub zarządzania;
- (b) wyszczególnienie celów i zadań Planu Zarządzania w celu ochrony lub zarządzania powyższymi walorami;
- (c) działania w ramach zarządzania, jakie zostaną podjęte w celu ochrony walorów, które wymagają szczególnej ochrony;

Article 4

Antarctic Specially Managed Areas

1. Any Area, including any marine area, where activities are being conducted or may in the future be conducted, may be designated as an Antarctic Specially Managed Area to assist in the planning and co-ordination of activities, avoid possible conflicts, improve co-operation between Parties or minimise environmental impacts.

2. Antarctic Specially Managed Areas may include:

- (a) areas where activities pose risks of mutual interference or cumulative environmental impacts; and
- (b) sites or monuments of recognised historic value.

3. Entry into an Antarctic Specially Managed Area shall not require a permit.

4. Notwithstanding paragraph 3 above, an Antarctic Specially Managed Area may contain one or more Antarctic Specially Protected Area, entry into which shall be prohibited except in accordance with a permit issued under Article 7.

Article 5

Management Plans

1. Any Party, the Committee, the Scientific Committee for Antarctic Research, or the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources may propose an area for designation as an Antarctic Specially Protected Area or an Antarctic Specially Managed Area by submitting a proposed Management Plan to the Antarctic Treaty Consultative Meeting.

2. The area proposed for designation shall be of sufficient size to protect the values for which the special protection or management is required.

3. Proposed Management Plan shall include, as appropriate:

- (a) a description of the value or values for which special protection or management is required;
- (b) a statement of the aims and objectives of the Management Plan for the protection or management of those values;
- (c) management activities which are to be undertaken to protect the values for which special protection or management is required;

- (d) okres wyznaczenia, o ile taki zostanie ustanowiony;
- (e) opis obszaru zawierający:
- (i) współrzędne geograficzne, punkty graniczne oraz naturalne cechy, charakteryzujące dany obszar;
  - (ii) dostęp do obszaru z lądu, morza lub powietrza, w tym morskie podejścia i kotwicznice, drogi dla pieszych i pojazdów znajdujące się na terenie obszaru oraz korytarze dla samolotów i lądowiska;
  - (iii) lokalizację urządzeń, w tym stacji naukowych, wyposażenia badawczego i ratowniczego, zarówno na obszarze, jak i w pobliżu niego; oraz
  - (iv) lokalizację na obszarze lub w pobliżu obszaru innych Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki, wyznaczonych zgodnie z niniejszym załącznikiem, lub innych chronionych obszarów wyznaczonych w zgodzie ze środkami przyjętymi zgodnie z elementami systemu Układu w sprawie Antarktyki;
- (f) określenie stref w ramach obszaru, w których działalność powinna zostać zakazana, ograniczona lub prowadzona w celu osiągnięcia celów i zadań, wskazanych w punkcie (b);
- (g) mapy i fotografie, pokazujące w wyraźny sposób granice obszaru w odniesieniu do cech terenów otaczających ten obszar oraz zasadnicze cechy charakterystyczne danego obszaru;
- (h) dokumentację pomocniczą;
- (i) w odniesieniu do obszarów zaproponowanych do wyznaczenia jako Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki, wyraźną charakterystykę warunków, przy których zaistnieniu odpowiednie władze mogą wydać zezwolenie dotyczące:
- (i) dostępu do obszaru oraz poruszania się na nim;
  - (ii) działalności, jaka jest lub może być prowadzona w granicach tego obszaru, łącznie z jej ograniczeniami co do czasu i miejsca;
  - (iii) zainstalowania, zmiany lub usunięcia jakichkolwiek konstrukcji;
  - (iv) lokalizacji obozowisk;
  - (v) ograniczeń odnośnie do materiałów i organizmów, jakie mogą być wwożone na teren danego obszaru;
  - (vi) pozyskiwania lub szkodliwego wpływu na rodzimą florę i faunę;
  - (vii) zbierania lub usuwania czegokolwiek niewiezionego na teren obszaru przez posiadacza zezwolenia;
  - (viii) niszczenia odpadów;
- (d) period of designation if any;
- (e) a description of the area, including:
- (i) the geographical co-ordinates, boundary markers and natural features that delineate the area;
  - (ii) access to the area by land, sea or air including marine approaches and anchorages, pedestrian and vehicular routes within the area, and aircraft routes and landing areas;
  - (iii) the location of structures, including scientific stations, research or refuge facilities, both within the area and near to it; and
  - (iv) the location in or near the area of other Antarctic Specially Protected Areas or Antarctic Specially Managed Areas designated under this Annex, or other protected areas designated in accordance with measures adopted under components of the Antarctic Treaty System;
- (f) the identification of zones within the area in which activities are to be prohibited, restricted or managed for the purpose of achieving the aims and objectives referred to in subparagraph (b) above;
- (g) maps and photographs that show clearly the boundary of the area in relation to surrounding features and key features within the area;
- (h) supporting documentation;
- (i) in respect of an area proposed for designation as an Antarctic Specially Protected Area, a clear description of the conditions under which permits may be granted by the appropriate authority regarding:
- (i) access to and movement within or over the area;
  - (ii) activities which are or may be conducted within the area, including restrictions on time and place;
  - (iii) the installation, modification, or removal of structures;
  - (iv) the location of field camps;
  - (v) restrictions on materials and organisms which may be brought into the area;
  - (vi) the taking of or harmful interference with native flora and fauna;
  - (vii) the collection or removal of anything not brought into the area by the permit-holder;
  - (viii) the disposal of waste;

- (ix) działań, jakie okażą się konieczne dla zapewnienia dalszego wypełniania celów i zadań Planu Zarządzania; oraz
- (x) wymogów odnośnie do raportów dotyczących wizyt na danym obszarze, jakie będą przekazywane odpowiednim władzom.
- (j) w odniesieniu do obszarów zaproponowanych do wyznaczenia w charakterze Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki, kodeks postępowania dotyczący:
- (i) dostępu do danego obszaru i poruszania się po nim;
- (ii) działalności, jaka jest lub może być prowadzona w granicach tego obszaru, włączając jej ograniczenia co do czasu i miejsca;
- (iii) zainstalowania, zmiany lub usunięcia jakichkolwiek konstrukcji;
- (iv) lokalizacji obozowisk;
- (v) pozyskiwania lub szkodliwego wpływu na rodzimą florę i faunę;
- (vi) zbierania lub usuwania czegokolwiek niewiezionego na teren obszaru przez osobę odwiedzającą dany obszar;
- (vii) niszczenia odpadów; oraz
- (viii) wymogów odnośnie do raportów dotyczących wizyt na danym obszarze, jakie będą przekazywane właściwym władzom;
- oraz
- (k) postanowienia dotyczące okoliczności, w których Strony powinny dążyć do wymiany informacji przed podjęciem działań, które zamierzają przedsięwziąć.
- (ix) measures that may be necessary to ensure that the aims and objectives of the Management Plan can continue to be met; and
- (x) requirements for reports to be made to the appropriate authority regarding visits to the area;
- (j) in respect of an area proposed for designation as an Antarctic Specially Managed Area, a code of conduct regarding:
- (i) access to and movement within or over the area;
- (ii) activities which are or may be conducted within the area, including restrictions on time and place;
- (iii) the installation, modification, or removal of structures;
- (iv) the location of field camps;
- (v) the taking of or harmful interference with native flora and fauna;
- (vi) the collection or removal of anything not brought into the area by the visitor;
- (vii) the disposal of waste; and
- (viii) any requirements for reports to be made to the appropriate authority regarding visits to the area;
- and
- (k) provisions relating to the circumstances in which Parties should seek to exchange information in advance of activities which they propose to conduct.

Artykuł 6

Procedura wyznaczenia

1. Proponowane Plany Zarządzania powinny zostać przekazane Komitetowi, Naukowemu Komitetowi Badań Antarktycznych oraz, odpowiednio, Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. Przy formułowaniu porady dla Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki Komitet bierze pod uwagę wszelkie komentarze poczynione przez Naukowy Komitet Badań Antarktycznych oraz, odpowiednio, Komisję do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki. W dalszej kolejności Plany Zarządzania mogą zostać przyjęte przez Strony Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki na mocy decyzji podjętej podczas Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem IX (1) Układu w sprawie Antarktyki. O ile Strony te nie postanowią inaczej, Plan uważa się za przyjęty po upływie 90 dni od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym został przyjęty, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie przyjąć powyższej decyzji.

Article 6

Designation procedures

1. Proposed Management Plans shall be forwarded to the Committee, the Scientific Committee on Antarctic Research and, as appropriate, to the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources. In formulating its advice to the Antarctic Treaty Consultative Meeting the Committee shall take into account any comments provided by the Scientific Committee on Antarctic Research and, as appropriate, by the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources. Thereafter Management Plans may be approved by the Antarctic Treaty Consultative Parties by a measure adopted at an Antarctic Treaty Consultative Meeting in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the Plan shall be deemed to have been approved 90 days after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or is unable to approve the measure.

2. Z uwzględnieniem postanowień artykułów 4 i 5 protokołu, żaden z obszarów morskich nie może zostać wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki lub Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki bez uprzedniej zgody Komisji do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki.

3. Wyznaczenia Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanego Obszaru Antarktyki dokonuje się na czas nieokreślony, o ile Plan Zarządzania nie postanawia inaczej. Przegląd Planu Zarządzania powinien być wszczynany nie rzadziej niż co pięć lat. W razie potrzeby Plan podlega aktualizacji.

4. Plany Zarządzania mogą być zmieniane lub unieważniane zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu.

5. Po przyjęciu Plan Zarządzania zostaje niezwłocznie rozesłany przez depozytariusza do wszystkich Stron. Depozytariusz prowadzi rejestr wszystkich aktualnie przyjętych Planów Zarządzania.

Artykuł 7

Zezwolenia

1. Każda Strona wyznaczy właściwe władze, które będą upoważnione do wydawania zezwoleń na wszczęcie lub prowadzenie działalności w granicach Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, zgodnie z wymogami Planu Zarządzania dotyczącego danego obszaru. Zezwolenie powinno zawierać stosowne rozdziały Planu Zarządzania oraz powinno określać granice i usytuowanie obszaru, dozwoloną działalność oraz informację na temat tego, kiedy, gdzie i przez kogo działalność powyższa może zostać prowadzona, jak również wszelkie inne warunki ustanowione na mocy Planu Zarządzania.

2. W przypadku Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki wyznaczonych jako takie przez dotychczasowe Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki, nie posiadających Planu Zarządzania, odpowiednie władze mogą wydawać zezwolenia dla istotnych celów naukowych, które nie mogą zostać osiągnięte gdziekolwiek indziej oraz które nie zagrażają naturalnemu systemowi ekologicznemu w danym obszarze.

3. Każda Strona powinna wymagać od posiadacza zezwolenia zabierania ze sobą kopii zezwolenia w czasie przebywania na terenie danego Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki.

Artykuł 8

Miejsca i Pomniki Historyczne

1. Miejsca lub pomniki o uznanej wartości historycznej, które zostały wyznaczone jako Szczególnie Chronione Obszary Antarktyki lub Szczególnie Zarządzane Obszary Antarktyki lub które znajdują się na terenie takich obszarów, powinny zostać zaliczone do Miejsc i Pomników Historycznych.

2. Having regard to the provisions of Articles 4 and 5 of the Protocol, no marine area shall be designated as an Antarctic Specially Protected Area or an Antarctic Specially Managed Area without the prior approval of the Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources.

3. Designation of an Antarctic Specially Protected Area or an Antarctic Specially Managed Area shall be for an indefinite period unless the Management Plan provides otherwise. A review of a Management Plan shall be initiated at least every five years. The Plan shall be updated as necessary.

4. Management Plans may be amended or revoked in accordance with paragraph 1 above.

5. Upon approval Management Plans shall be circulated promptly by the Depositary to all Parties. The Depositary shall maintain a record of all currently approved Management Plans.

Article 7

Permits

1. Each Party shall appoint an appropriate authority to issue permits to enter and engage in activities within an Antarctic Specially Protected Area in accordance with the requirements of the Management Plan relating to that Area. The permit shall be accompanied by the relevant sections of the Management Plan and shall specify the extent and location of the Area, the authorised activities and when, where and by whom the activities are authorised and any other conditions imposed by the Management Plan.

2. In the case of a Specially Protected Area designated as such by past Antarctic Treaty Consultative Meetings which does not have a Management Plan, the appropriate authority may issue a permit for a compelling scientific purpose which cannot be served elsewhere and which will not jeopardise the natural ecological system in that Area.

3. Each Party shall require a permit-holder to carry a copy of the permit while in the Antarctic Specially Protected Area concerned.

Article 8

Historic Sites and Monuments

1. Sites or monuments of recognised historic value which have been designated as Antarctic Specially Protected Areas or Antarctic Specially Managed Areas, or which are located within such Areas, shall be listed as Historic Sites and Monuments.

2. Każda Strona może zaproponować zaliczenie do Historycznych Miejsc i Pomników jakiegokolwiek miejsca lub pomnika o uznanym walorze historycznym, który nie został wyznaczony jako Szczególnie Chroniony Obszar Antarktyki lub Szczególnie Zarządzany Obszar Antarktyki lub który nie znajduje się na terenie takiego obszaru. Propozycja odnośnie do takiego zaliczenia może zostać przyjęta przez Strony Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki na mocy decyzji podjętej podczas Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, zgodnie z artykułem IX (1) Układu w sprawie Antarktyki. O ile Strony nie postanowią inaczej, propozycję uważa się za przyjętą po upływie 90 dni od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym została przyjęta, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych nie poinformuje depozytariusza, we wskazanym powyżej terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie przyjąć powyższej propozycji.

3. Istniejące Historyczne Miejsca i Pomniki, zaliczone do takich przez dotychczasowe Spotkania Konsultatywne Układu w sprawie Antarktyki, zostaną umieszczone w wykazie Historycznych Miejsc i Pomników, zgodnie z niniejszym artykułem.

4. Umieszczone w wykazie Historyczne Miejsca i Pomniki nie mogą zostać uszkodzone, usunięte ani zniszczone.

5. Wykaz Historycznych Miejsc i Pomników może zostać uzupełniony zgodnie z ustępem 2. Depozytariusz prowadzi wykaz aktualnych Historycznych Miejsc i Pomników.

Artykuł 9

Informacja i upowszechnienie

1. Dla zagwarantowania, iż wszelkie osoby odwiedzające lub zamierzające odwiedzić Antarktykę rozumieją oraz przestrzegają postanowień niniejszego załącznika, każda Strona udostępni informacje zawierające w szczególności:

- (a) usytuowanie Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki i Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki;
- (b) wykaz powyższych obszarów oraz ich mapy;
- (c) Plany Zarządzania, włączając wyszczególnienie zakazów mających zastosowanie do danego obszaru;
- (d) usytuowanie Historycznych Miejsc i Pomników oraz stosowne zakazy lub ograniczenia.

2. Każda Strona zapewni, aby usytuowanie oraz, jeżeli to możliwe, granice Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki oraz Historycznych Miejsc i Pomników zostały zaznaczone na jej mapach topograficznych, hydrograficznych oraz w innych odpowiednich publikacjach.

2. Any Party may propose a site or monument of recognised historic value which has not been designated as an Antarctic Specially Protected Area or an Antarctic Specially Managed Area, or which is not located within such an Area, for listing as a Historic Site and Monument. The proposal for listing may be approved by the Antarctic Treaty Consultative Parties by a measure adopted at an Antarctic Treaty Consultative Meeting in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the proposal shall be deemed to have been approved 90 days after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or is unable to approve the measure.

3. Existing Historic Sites and Monuments which have been listed as such by previous Antarctic Treaty Consultative Meetings shall be included in the list of Historic Sites and Monuments under this Article.

4. Listed Historic Sites and Monuments shall not be damaged, removed or destroyed.

5. The list of Historic Sites and Monuments may be amended in accordance with paragraph 2 above. The Depositary shall maintain a list of current Historic Sites and Monuments.

Article 9

Information and Publicity

1. With a view to ensuring that all persons visiting or proposing to visit Antarctica understand and observe the provisions of this Annex, each Party shall make available information setting forth, in particular:

- (a) the location of Antarctic Specially Protected Areas and Antarctic Specially Managed Areas;
- (b) listing and maps of those Areas;
- (c) the Management Plans, including listings of prohibitions relevant to each Area;
- (d) the location of Historic Sites and Monuments and any relevant prohibition or restriction.

2. Each Party shall ensure that the location and, if possible, the limits, of Antarctic Specially Protected Areas, Antarctic Specially Managed Areas and Historic Sites and Monuments are shown on its topographic maps, hydrographic charts and in other relevant publications.

3. Strony będą współpracować ze sobą celem zagwarantowania, aby tam, gdzie to będzie stosowne, granice Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki oraz Historycznych Miejsc i Pomników zostały właściwie oznakowane w terenie.

Artykuł 10

Wymiana informacji

1. Strony podejmują działania w celu:

- (a) zbierania i wymiany rejestrów, w tym rejestrów zezwoleń oraz raportów z wizyt na terenie Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki, włączając inspekcje, oraz raportów z inspekcji Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki;
- (b) uzyskiwania i wymiany informacji na temat wszelkich ważniejszych zmian lub szkód spowodowanych na terenie jakiegokolwiek Szczególnie Zarządzanego Obszaru Antarktyki, Szczególnie Chronionego Obszaru Antarktyki lub Historycznych Miejsc i Pomników; oraz
- (c) ustanowienia jednakowych form, w których powyższe rejestry oraz informacje będą przekazywane przez Strony zgodnie z ustępem 2.

2. Każda Strona poinformuje inne Strony oraz Komitet, przed końcem listopada każdego roku, o ilości i charakterze zezwoleń wydanych na podstawie niniejszego załącznika w poprzedzającym okresie od 1 lipca do 30 czerwca.

3. Każda Strona prowadząca, finansująca lub wydająca zgodę na badania bądź inne działania w ramach Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki będzie prowadzić rejestr takiej działalności oraz przedstawiać w ramach corocznej wymiany informacji na podstawie Układu w sprawie Antarktyki ogólny opis działań prowadzonych na takich obszarach w poprzednim roku przez osoby podlegające jej jurysdykcji.

4. Każda Strona poinformuje inne Strony oraz Komitet przed końcem listopada każdego roku o działaniach, jakie zostały przez nią podjęte dla wykonania postanowień niniejszego załącznika, włączając dane na temat wszelkich inspekcji na miejscu oraz działań podjętych dla przeciwstawienia się przypadkom naruszenia postanowień przyjętego Planu Zarządzania w odniesieniu do Szczególnie Chronionych Obszarów Antarktyki lub Szczególnie Zarządzanych Obszarów Antarktyki.

Artykuł 11

Przypadki nadzwyczajne

1. Ograniczenia ustanowione oraz dopuszczone przez niniejszy załącznik nie mają zastosowania w przypadkach nadzwyczajnych dotyczących bezpie-

3. Parties shall co-operate to ensure that, where appropriate, the boundaries of Antarctic Specially Protected Areas, Antarctic Specially Managed Areas and Historic Sites and Monuments are suitably marked on the site.

Article 10

Exchange of information

1. The Parties shall make arrangements for:

- (a) collecting and exchanging records, including records of permits and reports of visits, including inspection visits, to Antarctic Specially Protected Areas and reports of inspection visits to Antarctic Specially Managed Areas;
- (b) obtaining and exchanging information on any significant change or damage to any Antarctic Specially Managed Area, Antarctic Specially Protected Area or Historic Site or Monument; and
- (c) establishing common forms in which records and information shall be submitted by Parties in accordance with paragraph 2 below.

2. Each Party shall inform the other Parties and the Committee before the end of November of each year of the number and nature of permits issued under this Annex in the preceding period of 1st July to 30th June.

3. Each Party conducting, funding or authorising research or other activities in Antarctic Specially Protected Areas or Antarctic Specially Managed Areas shall maintain a record of such activities and in the annual exchange of information in accordance with the Treaty shall provide summary descriptions of the activities conducted by persons subject to its jurisdiction in such areas in the preceding year.

4. Each Party shall inform the other Parties and the Committee before the end of November each year of measures it has taken to implement this Annex, including any site inspections and any steps it has taken to address instances of activities in contravention of the provisions of the approved Management Plan for an Antarctic Specially Protected Area or Antarctic Specially Managed Area.

Article 11

Cases of emergency

1. The restrictions laid down and authorised by this Annex shall not apply in cases of emergency involving safety of human life or of ships, aircraft, or equipment

czeństwa życia ludzkiego lub statków morskich, samolotów lub wyposażenia i instalacji o dużej wartości lub też ochrony środowiska.

2. Zawiadomienie o działaniach podjętych w przypadkach nadzwyczajnych zostanie przesłane niezwłocznie do wszystkich Stron i Komitetu.

and facilities of high value or the protection of the environment.

2. Notice of activities undertaken in cases of emergency shall be circulated immediately to all Parties and to the Committee.

Artykuł 12

Uzupełnienie lub zmiana

1. Niniejszy załącznik może zostać uzupełniony lub zmieniony na podstawie decyzji podjętej zgodnie z artykułem IX (1) Układu w sprawie Antarktyki. O ile decyzja powyższa nie stanowi inaczej, uzupełnienie lub zmianę uważa się za przyjętą i nabiera ona mocy prawnej po upływie roku od chwili zamknięcia Spotkania Konsultatywnego Układu w sprawie Antarktyki, na którym została przyjęta, pod warunkiem że żadna ze Stron Konsultatywnych Układu w sprawie Antarktyki nie poinformuje depozytariusza w powyższym terminie, iż życzy sobie jego przedłużenia albo nie jest w stanie przyjąć powyższych uzupełnień lub zmian.

2. Jakikolwiek uzupełnienie lub zmiana niniejszego załącznika, które wejdą w życie zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu, nabierają następnie mocy prawnej w odniesieniu do każdej innej Strony, po otrzymaniu przez depozytariusza zawiadomienia o przyjęciu przez tę Stronę powyższych uzupełnień lub zmian.

Article 12

Amendment or modification

1. This Annex may be amended or modified by a measure adopted in accordance with Article IX (1) of the Antarctic Treaty. Unless the measure specifies otherwise, the amendment or modification shall be deemed to have been approved, and shall become effective, one year after the close of the Antarctic Treaty Consultative Meeting at which it was adopted, unless one or more of the Antarctic Treaty Consultative Parties notifies the Depositary, within that time period, that it wishes an extension of that period or that it is unable to approve the measure.

2. Any amendment or modification of this Annex which becomes effective in accordance with paragraph 1 above shall thereafter become effective as to any other Party when notice of approval by it has been received by the Depositary.

Po zaznajomieniu się z powyższym protokołem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych;
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony;
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 20 września 1995 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *W. Bartoszewski*

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

53

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 12 października 2000 r.

w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Protokołu o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki, sporządzonego w Madrycie dnia 4 października 1991 r.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że Protokół o ochronie środowiska do Układu w sprawie Antarktyki, sporządzony w Madrycie dnia 4 października 1991 r.,

wraz z załącznikami I, II, III i IV oraz załącznikiem V, został przedłożony do ratyfikacji Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z jego artykułem 22 i artyku-